

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

FEBRUAR 2022

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 30. 3. 2022

Končna redakcija: 30. 3. 2022

Pripravili: Marica Uršič Zupan in pisarna varuhinje

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za februar 2022

Februarja so po številu pripomb gledalk in gledalcev izstopale pripombe (48) na Utrip, ki ga je 5. 2. pripravil Igor Pirkovič, 44 od teh je bilo pohval, 4 kritične. 41 sporočil, predvsem kritičnih, se je nanašalo na predvajanje programa BBC v prvih dneh vojne v Ukrajini na TV SLO 2.

Sicer pa so izstopale pripombe, povezane s spremembami predvajanja oddaj. Več gledalcev je zmotilo, da so v času Zimskih olimpijskih iger (ZOI) na sporedu le ponovitve že predvajanih oddaj Dobro jutro, nekaj tudi spremembe pri drugih oddajah. Varuhinja je gledalcem posredovala pojasnila v. d. direktorja TV Slovenija, da je bila od 4. do 20. februarja TV SLO 2 v celoti namenjen ZOI, na TV SLO 1 pa so zaradi njih prilagodili dolžine dnevnoinformativnih oddaj, podaljšali osrednjo športno oddajo po TV Dnevniku in devetim oddajam Odmevi prilagodili začetek, zaradi snemanja Olimpijskega studia in omejenih kadrovskih in produkcijskih zmogljivosti v času ZOI ni bilo možno snemanje oddaje Dobro jutro. »Shema ni spremenjena, spreminjamo zgolj terminski načrt za omejen čas trajanja določenih dogodkov, ki so pomembni za našo širšo družbo, v danem primeru so to olimpijske igre, čez en mesec pa predvolilni čas, do nedavnega smo spreminjali terminski načrt razmeram koronavirusne bolezni,« je pojasnil v. d. direktorja Televizije Slovenija dr. Valentin Areh.

16 odzivov se je nanašalo na ukinitvev oddaj Globus, Točka preloma in Politično ter na predstavitev oddaj Utrip in Zrcalo tedna s TV SLO 1 na TV SLO 2. Varuhinja je gledalcem odgovorila s pojasnilom vodstva, da vseh oddaj ne ukinja, temveč da bodo njihove vsebine umeščene v večerni informativni blok na TV Slovenija 2, ki pa zaradi množičnih odsotnosti zaradi covida in karanten še ni zaživel. Glede Utripa in Zrcala tedna je posredovala sporočilo, da se, skladno s sprejetim PPN, umikata na TV Slovenija 2, ker je s sprejetim PPN vodstvo želelo povečati padajočo gledanost TV Dnevnika med vikendi z umestitvijo lokalnih vsebin

(Slovenske kronike) po osrednjem Dnevniku. Konec februarja je iz sporeda izpadla še ena oddaja Studio City 28.2. zaradi večernih Odmevov plus o vojni v Ukrajini.

Varuhinja je glede vseh umaknjenih ali preseljenih oddaj podala skupno mnenje, da RTV izpolnjuje najširši javni interes (in s tem pravice gledalcev) tako, da kakovostne informativne, izobraževalne, razvedrilne, svetovalne in vse druge vsebine pridejo do čim širšega kroga prebivalcev, kar se meri tudi z gledanostjo. Ker PPN za leto 2022 predvideva zaustavitev padanja gledanosti z uvedbo novih oddaj in ukinitvijo nekaterih starih tudi na podlagi podatkov o gledanosti, je to pravi ukrep. Gledalci pa morajo biti sproti obveščeni o vseh spremembah, da jih lahko razumejo in tako ne dojemajo kot napad na njihove ustaljene navade, temveč kot pravico do boljših in sodobnejših oddaj in vsebin. Odsotnost informacij pa povzroči dezinformacije.

Radijske poslušalce sta februarja najbolj zmotila namigovanje na fašizem v intervjuju z dr. P. Stankovičem o narodnozabavni glasbi, objavljenem na Valu 202, in oddaja Glasovi svetov o spolnih stereotipih v šolah na programu Ars, bralce spletne strani pa kolumna o (ne)človečnosti slovenske vlade pri sprejemanju ukrajinskih beguncev in poročanje o dogajanju na RTV Slovenija.

Februar je imel v zapisih žal še eno posebnost - veliko žaljivih zapisov, zaznati je bilo tudi poskuse politizacije posameznih odločitev, oddaj, prispevkov in odzivov.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	5
PPN: Proti ukinitvi Globusa, Točke preloma, Politično in predstaviti Utripa ter Zrcala tedna na TV SLO 2	5
O kraljici brez omembe srečanja s Titom	8
Natančnost navedb/Tarča	8
Natančnost navedb/Prvi dnevnik.....	9
Natančnost navedb/Utrip.....	10
Zakaj ni Studia City?.....	10
Koga je preveč ali premalo v programih?.....	11
O obisku vlade v Slovenski kroniki.....	12
Tarča/Golob	13
Odziv na začetek vojne v Ukrajini.....	14
Utrip/pohvale in pripombe o pristranskosti.....	14
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM.....	16
Dokumentarna oddaja o Benečiji	16
Risani film neprimeren za majhne otroke?	17
III. RAZVEDRILNI PROGRAM.....	18
Oblačila/Zimski pozdrav	18
Kaj dogaja?: satirično o Ukrajini.....	18
Kje so razvedrilne oddaje?.....	19
Smešno ali neokusno?	20
IV. ŠPORTNI PROGRAM	20
Komentiranje smučarskih skokov.....	20
Oglasi med hokejem	20
Startne liste pred smučanjem.....	21
Predvajano ponoči, podnevi ponovitev?.....	21
O izrazu dvojna zmaga	21
V. PROGRAM PLUS	22
Zakaj ni oddaje Dobro jutro v živo?	22
Ambienti.....	23
VI. SPLOŠNO	24
PPN: Proti spremembam.....	24
Sporedi: ponovitev ali v živo?	25
Prenos BBC.....	26
Pohvale.....	27

RADIO SLOVENIJA	28
VII. VAL 202	28
Politika in glasba.....	28
VIII. RADIO MARIBOR.....	30
Obveščanje o omejitvah prometa: masa vozila ali največja dovoljena masa.....	30
IX. ARS	31
Glasovi svetov/spolni stereotipi.....	31
MMC.....	33
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	33
Ukrajina in viri	33
Kolumna/begunci	34
Poročanje o dogajanju na RTV SLO.....	36
II. UPORABNIŠKE VSEBINE	37
Nedelujoč teletekst.....	37
Teletekst/količina vsebin.....	37
III. STORITVE.....	37
Spletni predvajalnik: težave pri predvajanju v živo	37
RTV SLOVENIJA	38
I. JEZIKOVNA KULTURA.....	38
Krling ali curling?	38
Zapisovanje tujih lastnih imen (teletekst)	40
Alternativna EMA: anglizmi	40
LPS: izgovor.....	41
II. TEHNIČNE ZADEVE	41
Slab signal.....	41
Grafični zapis.....	42
III. VARUH	42
RTV-priznanje nekdanji varuhinji	42
IV. SPLOŠNO	43
Anketa Mediana	43
STATISTIKA	44

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

PPN: Proti ukinitvi Globusa, Točke preloma, Politično in predstaviti Utripa ter Zrcala tedna na TV SLO 2

Varuh je prejel 16 odzivov gledalcev, povezanih s spremembami programske sheme v skladu s Programsko-produkcijskim načrtom za leto 2022. Poleg tega so gledalci svoje nestrinjanje glede sprememb izražali tudi ob robu mnogih ostalih odzivov.

Gledalci so izražali nestrinjanje z ukinitvijo Globusa, Točke preloma in oddaje Politično s Tanjo Gobec. Nekaj jih je izrazilo nezadovoljstvo s predstavitvijo oddaj Utrip in Zrcalo tedna s TV SLO 1 na TV SLO 2.

Ukinitev Globusa in Točke preloma

»Spoštovani, z možem odločno protestirava zaradi ukinitve Globusa. To je bila vedno odlična oddaja in upava, da bo spet na sporedu.« (V. in A. B.)

»Sem redna gledalka oddaje Globus, ki se žal ukinja. Globus je bila zelo profesionalna in verodostojna oddaja o dogajanju v svetu. Odlični novinarji in aktualne teme. Lepo prosim, naj se Globus da ponovno na program, saj je bila gledanost zelo velika. Meni osebno "okno" v svet. Ob tej priliki čestitam vsem novinarjem in ostalim sodelavcem pri ustvarjanju Globusa. Resnično ponosna, da ima naša mala Slovenija tako dobre novinarje.« (A. K.)

»Zelo mi je žal, da teh oddaj ne bo več.« (M. R.)

»Ukinili ste pomembni oddaji, ki sta nas izobraževali v zvezi z zunanjo politiko, v Točki preloma pa smo izvedeli marsikaj novega glede gospodarstva in bančništva. Obe oddaji z odličnimi voditelji.« (M. L.)

Odgovor v d. direktorja TV Slovenija **Valentina Areha**:

»Vsebinsko se oddaja Globus ne ukinja, ukinili bomo le ime oddaje in samostojni koncept oddaje, ki je bila do zdaj v okviru informativnega bloka Studio 3. Gre za približno 22-minutno tedensko zunanjepolitično oddajo. Njeno vsebino bomo v celoti integrirali v informativni blok od 20. do 22. ure na TV SLO 2. Cilj takšne spremembe je modernizirati in podaljšati oddajo, katere gledanost je od leta 2018 padla za 17.000 gledalcev, delež gledalcev pa se je znižal z 12 % na komaj 9 %. Informiranje z novicami o dogodkih v tujini opredelimo kot pomemben del poslanstva javne televizije. Zato kljub padcu gledanosti in zelo nizkem, komaj 9 % deležu, ne želimo ukiniti vsebine oddaje, ampak nasprotno. Z novim PPN 2022 bomo na TV SLO 2 več pozornosti namenili novicam iz sveta in analizam zunanjepolitičnih dogodkov. Novice iz sveta v posebnem bloku ne bodo več na sporedu le enkrat tedensko, ampak vsak dan, kar bo ustvarjalcem Informativnega programa omogočilo večjo aktualnost in dnevno odzivanje na dnevno aktualne teme. S spremembo bodo slovenski gledalci dobili za

63 % več novic iz sveta kot doslej. PPN 2021 je gledalcem v okviru tedenske oddaje Globus omogočal letno približno 800 minut novic in analiz dogodkov iz sveta. PPN 2022 jim bo letno omogočil kar 2.160 minut novic in analiz dogodkov iz sveta. S tem povečujemo produkcijo vsebin, ki so bile doslej uvrščene v zunanjepolitično oddajo za skoraj 1400 minut letno.«

Proti ukinitvi oddaje Politično s Tanjo Gobec

»Na tem mestu bi rada izrazila veliko obžalovanje, da je oddaja Politično ukinjena. Izjemno korektna in odlična novinarka bi si zaslužila daljšo minutažo, ne pa da oddajo ukinjate, kljub dobri gledanosti, in brez utemeljitve. To je ena redkih dobrih političnih oddaj, ki je po mojem mnenju ne bo mogoče nadomestiti.« (M. M.)

»Brez argumentov se ukinjajo kvalitetne oddaje, ki prispevajo k analitičnemu pogledu minulega tedna. Vse kar lahko naredimo je naš glas proti. To je pač demokracija, večina zmaga. Ne želimo biti med tistimi s 'smrtonosno brezbriznostjo; dokler se ne zgodi meni, me ne zanima.' Dogaja se nam že nekaj časa, po drobtincah, po uspešnih Olimpijskih igrah, ki ste jih še enkrat prenašali na kvalitetnem nivoju.« (A. V. K.)

»Danes pa sem po Dnevniku zvedel, kar je sicer bilo že napovedano, da je ukinjena oddaja Politično s Tanjo Gobec. Mi mogoče lahko kdo pojasni s kakšnimi razlogi, saj je bila gledanost znatna - morda prav zato? Še enkrat ponavljam, da je gledanost samo eden od kriterijev, kar vi še bolj veste.« (M. B.)

Varuhinja je odgovorila, da bo odzive povzela in objavila v mesečnem poročilu in dodala:

»Varuhinja pravic gledalcev ne ukinja oddaj, niti jih ne dodaja na program. To je v pristojnosti direktorja TV Slovenija oziroma vodstva RTV Slovenija, ki predloge za ukinjanje oddaj in uvajanje novih oddaj zapišejo v Programsko-produkcijski načrt (PPN) za vsako koledarsko leto. PPN stopi v veljavo, ko ga potrdi Programski svet RTV Slovenija, prav tako mora Programski svet potrditi vsako spremembo (torej ukinitvev ali uvedbo oddaje med letom). Ob sprejemanju PPN za leto 2022 je vodstvo med glavnimi razlogi za ukinjanje in premeščanje nekaterih oddaj navedlo zaskrbljujoče padanje gledanosti večine informativnih oddaj in željo, da ta trend obrne z uvedbo informativnega bloka na drugem programu ter z uvedbo Slovenske kronike z lokalnimi novicami in zgodbami po TV Dnevniku med vikendi, zaradi česar se tem vsebinam umaknejo oddaje Politično, Utrip in Zrcalo tedna.«

Proti prestavitvi Utripa in Zrcala tedna ter nasprotovanje vsem spremembam v shemi IP

»Redno gledam oddajo Zrcalo tedna, ki je na sporedu od leta 1982. Danes sem zasledil, da se od prvega programa televizije oddaja poslavlja in bo na voljo na drugem programu ob sobotah. Ta sprememba me je pošteno razjezila. Prepričan sem, da se oddajo premešča zaradi političnih razlogov in podrejanja nacionalne televizije ciljem trenutno vladajoče garniture. Me pa zelo zanima, kakšni so uradni razlogi vodstva RTV za takšno odločitev?« (I. P.)

»Ne strinjava se s premikom sobotne oddaje Utrip s prvega programa na drugi. Ne strinjava se s premikom nedeljske oddaje Zrcalo tedna s prvega programa na drugi.

Ne strinjava se s premikom oziroma umikom oddaj Globus in Tarča preloma. Vse navedene oddaje so bile doslej primerno umeščene na 1. program Televizije Slovenija . Z njihovim premikom na 2. program in z novim terminom predvajanja (npr. Utrip in Zrcalo tedna ob sobotah ob 20.00 uri) nama boste onemogočili spremljanje teh oddaj, saj ob sobotah ob 20.00 uri gledamo predvsem razvedrilne oddaje, ki jih ponuja 1. program Televizije Slovenija. Hkrati se tudi sprašujeva, zakaj je potrebno tovrstne dobro gledane oddaje umikati na 2. program, ki bi moral biti prvenstveno namenjen športnim in razvedrilnim oddajam. Ne strinjava se z ukinitvijo oddaje Politično s Tanjo Gobec, ki je bila zanimiva in glede na izbiro gostov tudi ustrezno uravnotežena.« (K. S. in B. S.)

»Skrajševanje terminov dnevno informativnih oddaj (Dnevnik, Odmevi), ukinjanje oddaj kot so Globus, Politično s Tanjo Gobec in druge, ter prestavljanje oddaj (Utrip, Zrcalo tedna itd.), na program Slo2, ni sprejemljivo in utemeljeno. Komu je v interesu poneumljanje ljudi z raznimi resničnostnimi sovi, kvizi, narodnozabavni glasbo, verskimi oddajami itd. v najbolj gledanih terminih. Manjka le še ukinitvev Studia City in Tarče. Očitno kritični pogled na dogajanje v Sloveniji nekoga zelo moti.« (M. T.)

Varuhinja se je zahvalila za odziv in dodala:

»Skupaj z ostalimi ga bom uvrstila v mesečno poročilo varuhinje za februar, ki je namenjeno tako javnosti kot tudi vodstvu RTV Slovenija in Programskemu svetu RTV Slovenija. Varuhinja pravic gledalcev nima pristojnosti glede ukinjanja ali premeščanja oddaj, lahko pa na podlagi pripomb gledalcev poda pristojnim priporočila. Uvajanje in ukinjanje oddaj je v pristojnosti direktorja TV Slovenija oziroma vodstva RTV Slovenija, ki predloge za ukinjanje oddaj in uvajanje novih oddaj zapišejo v Programsko-produkcijski načrt (PPN) za vsako koledarsko leto. PPN stopi v veljavo, ko ga potrdi Programski svet RTV Slovenija, prav tako mora Programski svet potrditi vsako spremembo (torej ukinitvev ali uvedbo oddaje med letom).

Glede razlogov za premeščanje vam posredujem dele utemeljitve v.d. direktorja TV Slovenija **Valentina Areha** ob sprejemanju PPN za leto 2022:

»Informativni program je v resni krizi. Večini oddaj že leta pada gledanost, samo Dnevnik in Odmevi so od leta 2003 izgubili kar 250.000 ali polovico nekoč zvestih gledalcev. Zato uvajamo spremembe v informativnem programu, kjer bomo oblikovali oddaje po zgledu oddaj informativnega programa avstrijske javne televizije ORF, delno tudi ZDF in britanske javne televizije BBC. Dolžino oddaje Prvi Dnevnik ob 13.00 bomo prilagodili na 13 minut, tako dolga je oddaja Zeit im Bild ob 13.00 na ORF. Dolžino Dnevnika bomo prilagodili na 20 minut, enako dolžino imata enaki oddaji Zeit im Bild ob 19.30 in ZDF Heute ob 19.00. Dolžino Odmevov bomo prilagodili na 25 minut, enako dolžino ima oddaja Zeit im Bild ob 22.00.

Gledalci si bodo po novem lahko ogledali kulturne novice po Dnevniku, informativna oddaja o Kulturi tako ne bo več odrinjena na konec programa v poznih večernih urah. Oddaja Slovenska kronika bo po novem tudi v soboto in nedeljo, s čimer bomo kar za deset odstotkov okrepili vsebino, namenjeno lokalnim in regijskim novicam. Na TV

Slovenija 2 uvajamo nov večerni informativni blok, in sicer na podlagi izkušenj kolegov iz BBC News. Posebno pozornost bomo v njem namenili novicam iz sveta in analizam mednarodnih dogodkov. Gledalcem bomo tako lahko zagotovili kar 63 odstotkov več novic iz sveta kot doslej. Ponudili jim bomo tudi novice s področja zdravja, potrošništva, gospodarstva, znanosti in tehnologije, kar je pomembna novost na slovenskih televizijah.»

O kraljici brez omembe srečanja s Titom

Gledalec **I. E.** je podal pripombo glede prispevka o 70-letnici vladavine britanske kraljice Elizabete v Dnevniku, dne 6. februar. Zmotilo ga je, da v prispevku ni bilo omenjeno srečanje kraljice z maršalom Titom.

»Namreč, zamolčali ste zgodovinsko dejstvo, ko se je kraljica sestala z maršalom Titom v Jugoslaviji, ki je ga je edinega med komunističnim voditelji obiskala. To srečanje je odmevalo po celemu svetu, še posebej zaradi tega, ker se je Tito v času vojne na svobodnem Visu sestal tudi s Churchillom. Po tistem je Anglija še bolj podpirala partizansko gibanje v orožju in drugi tehniki.«

Varuhinja je v odgovoru zapisala, da imajo novinarji avtonomijo pri tem, katere poudarke izpostavijo v posameznem prispevku.

Natančnost navedb/Tarča

Gledalec **A. P.** je podvomil v resničnost navedb v Tarči, z dne 17. 2. (Politični spopad pred volitvami) o višini dviga plač nekaterih poklicev.

»Rad bi pohvalil oddajo Tarča, je zanimiva in kvalitetna. Vseeno pa me je močno presenetila včerajšnja navedba voditeljice, ko je govorila, za koliko so se v preteklem letu povečale plače različnim poklicem. Pri tem je izrekla "absolutni rekorderji pa so policisti in vojaki, katerim se je plača povečala za 65 odstotkov". Sam sem policist in bi bil zelo zelo, zelo vesel 65 odstotnega povišanja plače, če bi ga res dobil. Ker tega ni dobil niti noben sodelavec okrog mene, sem upravičeno podvomil v resničnost tega navedka. Zato vas prosim, da navedbe preverite in v kolikor se izkažejo kot resnične, to podkrepite z dokazi ali pa virom zanje.«

Pojasnilo je podal urednik oddaje Tarča **Boštjan Kogovšek**:

»V oddaji dne 17. 2. 2022 smo ta podatek navedli v prispevku.

Podatki so uradni, z Ministrstva za javno upravo so jih v obliki tabele poslali dne 16. 2. 2022. Gre za podatek o povišanju zneskov povprečnih plač po plačnih podskupinah od leta 2015 do 2021, torej v sedemletnem obdobju. To smo v prispevku tudi eksplicitno navedli.

(PRILOGA TABELA STOLPEC INDEKSI – 163,1 - policisti, 166,6 zdravniki)

In sicer smo objavili naslednjo vsebino v prispevku, podkrepljeno z grafiko:

»Poglejmo, kaj se je dejansko dogajalo z njihovimi plačami. V zadnjih sedmih letih so se zdravnikom povprečne plače povečale za 40 odstotkov, za deset odstotkov več kot visokošolskim učiteljem, najmanj pa občinskim in državnim funkcionarjem. Medicinskim sestram so se še pred decembrskim dvigom plače zvišale za 54 odstotkov. Absolutni zmagovalci pa so policisti in vojaki, plače so se jim povečale za več kot 60 odstotkov.««

Varuhinja je odgovorila, da navedbe držijo:

»Urednik je dodal tudi tabelo z izvornimi podatki, ki jo posredujem v priponki. Iz tabele je razvidno, da navedbe držijo – primerjava plač za prvih 11 mesecev leta 2015 in 2021 kaže indeks 163,1. Če je bil ta indeks zgolj posledica covid dodatka, pa upam, da so bile v oddaji jasne ločnice med rastjo plač brez covidnega dodatka in s covidnim dodatkom, saj – v tem se seveda strinjam z vami – covid dodatek ne pomeni dviga plače.«

Natančnost navedb/Prvi dnevnik

Gledalko **M. D.** je zmotila navedba v Prvem dnevniku, 3. februarja, saj je menila, da ni preverjena ali podkrepljena z dokazi.

»V Prvem dnevniku je bilo sporočeno, da je policija našla osumljenca, ki je nekaterim članom parlamenta oz. vlade pošiljal anonimna pisma z grožnjami. Povedano je bilo, da je osumljenec privrženec vlade. Na podlagi česa je novinar poročal, da je osumljeni vladni privrženec. Ni logike! Vtis je, da je novinar nepreverjeno vrgel kost med gledalce dnevnika in s tem brez argumenta očrnil vlado, kar se pogosto dogaja. Če je bil osumljeni član SNS, to nikakor ne pomeni da je bil to, kar se mu pripisuje. Razen, če se je sam deklariral tako. Sedaj bodo verjetno ostali novinarji povzemali to novico. Kje je raziskovalno in kritično novinarstvo?«

Odgovor **varuhinje**:

»Vašo pripombo sem posredovala pristojnemu uredništvu in čakala odgovor, vendar ga žal nisem prejela.

Nato sem si ogledala prispevek, ki vas je zmotil. Ugotavljam, da je bilo navajanje korektno in umestno. V napovedniku je bilo navedeno, da gre, sodeč po objavah na družbenih omrežjih, za privrženca vlade, v prispevku pa pojasnjeno, da to sklepajo v opoziciji glede na objave storilca na družbenih omrežjih. To je prispevek podkrepil s tvitom, v katerem osumljenec odgovarja tvitu ministra Tonina, da je pozitiven na covid, z besedami: »Matej hitro okrevaj in brez zapletov«. Zgolj po tem tvitu bi bila oznaka, da gre za »privrženca« vlade, premočna, so pa (še zdaj) na družbenih omrežjih tviti storilca, ki to navedbo utemeljujejo. Zato menim, da je novinar primerno utemeljil navedbo, da je osumljeni privrženec vlade.

Te navedbe ni povezal s članstvom v stranki SNS. Navedba članstva v SNS je bila v prispevku umestna in skladna s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki od novinarjev med drugim terjajo natančnost, preverjanje

dejstev in navajanje vseh pglavitnih dejstev. Ker je predsednik SNS Zmago Jelinčič ob storitvi dejanja menil, da gre za nekoga iz leve politične opcije, ob nastajanju prispevka pa se je izkazalo, da je član SNS; je bilo to eno od pomembnih dejstev.

Zato menim, da je novinar v tem primeru v vseh pogledih ravnal skladno s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija in skladno z načeli raziskovalnega in kritičnega novinarstva.«

Natančnost navedb/Utrip

Dva gledalca sta opozorila na navedbe o višini plače vodje stranke Gibanje svoboda v oddaji Utrip, z dne 12. februar.

»A ne bi bilo prav, da novinar preveri in nato poda še te podatke njegovega letnega zaslužka ?????« (J. M.)

»V zadnjem času je bil v več medijih objavljen podatek o njegovi plači in prejemkih, ki močno presegajo podatek, ki je prikazan v Tarči in nato še v Utripu.« (M. S.)

Primer odgovora **varuhinje**:

»Oddaja Utrip je, kot je zapisano v njeni vsebinski zasnovi, namenjena pregledu tedenskega dogajanja in je praviloma sestavljena iz že objavljenih poročil ali odlomkov oddaj v preteklem tednu. Je izrazito avtorska oddaja s subjektivnim pogledom na najpomembnejše dogodke minulega tedna, pri kateri imajo njeni ustvarjalci kar največjo ustvarjalno svobodo. Zato se avtorji svobodno odločajo, katere tedenske dogodke bodo izpostavili, pa tudi, ali jih bodo dopolnili z dodatnim raziskovalnim delom ali ne. Ker je družba Gen-I samo delno v državni lasti, višina plače direktorja ni javni podatek, zato je do nje uradno skoraj nemogoče priti. Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija pa v točki 1.3, ki govori o preverjanju dejstev, novinarjem nalagajo, da morajo vse podatke pred objavo preveriti ali navesti verodostojen vir podatkov. Glede navedene plače so vsi viri, ki so se pojavili v javnosti, le deloma verodostojni, zato se vsak avtor sam odloča, ali jih bo uporabil ali.«

Zakaj ni Studia City?

11 gledalcev se je februarja pritožilo, da 28. 2. na sporedu ni bilo Studia City, ampak oddaja Odmevi plus. Odzivi na to spremembo programske sheme so prihajali tudi marca (16 pritožb), vse povzemamo v tem poročilu. Primeri odzivov:

»Najprej najostreje obsojam odločitev, da se do nadaljnjega ne predvaja najboljša oddaja na RTV Slovenija Studio City. Vsekakor kot gledalec želim pojasnilo, kdo se je tako odločil in zakaj. Tudi če so v tem terminu dali urgentno oddajo v vojni v Ukrajini, me zanima, zakaj niso tako pomembne oddaje pač predstavili na nek drug termin, ker itak oddaje gledamo za nazaj??« (D. C.)

»Žal vam ne morem dobro replicirati, saj je napadi na RTV SLO kot javni medij, kar vrstijo. Danes, na primer, je bila brez prave utemeljitve odpovedana oddaja Studio City. Razumem, da ima poročanje o vojni v Ukrajini svojo težo, toda dokumentarni filmi, ki se vrtijo na drugem programu, bi se prav gotovo dali lažje prestaviti na kakšen drug datum, saj niso zelo aktualni (oziroma bodo jutri enako aktualni, kot so danes ali bi bili včeraj).« (K. L.)

»Ogorčena sem. Nad dejstvom, da je na spored prišla očitno ad hoc pripravljena oddaja in da je oddaja Studio City iz zelo očitnih razlogov odstranjena s programa.« (A. V.)

»... redno gledam oddajo Studio City in zahtevam, da se vrne na spored! Nobenega razloga ni, da se jo odpoveduje zaradi drugih manj kvalitetnih in manj potrebnih vsebin. Nočem, da Slovenija postane kot Madžarska ali Rusija, zahtevam dostojne in verodostojne javne medije na čelu z nacionalno televizijsko hišo.« (I. A.)

»Moje najljubše oddaje si v ponedeljek nisem mogla ogledati, tudi ponovitve ni bilo. Vem, da je vojna v Ukrajini groza, ampak....obveščanje ni bilo niti dopoldne, niti v kakšnih kasnejših urah. Preprosto ste oddajo ukinili, kot Utrip. Kaj naj gledamo?« (O. S.)

Varuhinja je v odgovorih gledalcem zapisala **MNENJE**, »da mora vodstvo utečeno programsko shemo spreminjati zelo premišljeno tudi v primerih, ko jo spreminja zaradi izrednih dogodkov, in pri tem upoštevati pričakovanja najširšega kroga gledalcev. Poleg tega mora vsako spremembo gledalcem tudi primerno pojasniti in utemeljiti z razlogi za spremembo.« Dodala je še **MNENJE**, da mora vodstvo zasledovati predvsem javni interes do obveščanja javnosti o vseh pomembnih dogodkih doma in po svetu, k čemur je RTV tudi zakonsko zavezana, zato je bila odločitev o predvajanju oddaje **Odmevi plus** o vojni v Ukrajini v večernem terminu primerna.

Koga je preveč ali premalo v programih?

Dva gledalca sta menila, da je v TV-programih preveč vodje stranke Svoboda, en gledalec je menil, da je v programih preveč vodje stranke SDS.

»Kadarkoli odprem TV vidim in poslušam Roberta Goloba na ekranu.« (K. M.)

»... prosim, da posredujete urednikom in uredništvom TV programov, da isto »minutažo«, ki jo namenjate Robertu Golobu (še nima političnega programa), ponudite tudi drugim kandidatom, ki se potegujejo na prihajajočih volitvah v RS.

A se vam zdi prav, da ga toliko forsirate?« (R. G.)

Iz primera odgovora **varuhinje**:

»Strinjam se z vami, da je bilo v nekaterih januarskih dneh zelo veliko novic, prispevkov in oddaj, v katerih je bil prisoten g. Golob. Presoja o tem, ali je bilo takšnih oddaj in vesti preveč, je danes težko verodostojna, ker je optimalno narejena

le v danem trenutku, ko je jasen kontekst dogajanja. Ampak kot razberem iz vašega pisma, takšne presoje niti ne pričakujete, temveč ste le izrazili svoje stališče.

Zato vam odgovarjam le na splošno, da bom kot varuhinja bdela nad tem, ali RTV v svojih oddajah poroča tako, kot ji velevalo Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija: natančno, nepristransko, s preverjanjem dejstev, verodostojno, odgovorno, neodvisno, pravično, s širokim razponom tem in mnenj, uravnoteženo ...

Opozoriti pa moram, da lahko kot varuhinja spoštovanje teh pravil presojam le za nazaj, za že predvajane oddaje, ne smem pa vplivati na izbiro gostov in na to, komu bodo dali novinarji in uredniku več pozornosti, ker bi to pomenilo nedopustno vmešavanje v novinarsko in uredniško avtonomijo.«

»Ob gledanju današnjih informativnih oddaj, sem opazil, da se je lik Ivana Janeza Janše pojavil vsakih nekaj minut.« (K. K.)

Odgovor **varuhinje**:

»Ustvarjalci TV prispevkov, uredniki in novinarji, se avtonomno odločajo, koga in koliko bodo vabili v oddaje in koliko bodo nastopali v prispevkih. Zaradi dnevnega dogajanja je včasih več prisotna ena oseba, drugič druga in gledalce povečana prisotnost ene osebe večkrat zmoti. Tako so se v zadnjih tednih mnogi pritoževali čez pretirano prisotnostjo R. Goloba, vi se nad pretirano prisotnostjo J. Janše. Dnevni dogodki včasih terjajo takšne odločitve. Z vidika zagotavljanja javnega interesa, neodvisnosti in pluralnosti mnenj in oseb pa je pomembno, da RTV Slovenija v daljšem časovnem obdobju daje prostor in čas zelo široki paleti sogovornikov. To po mojem mnenju počne.«

Štirje gledalci niso bili zadovoljni s poročanjem v Dnevniku, dne 25. 2., češ da ni bilo informacij o delu premierja v Bruslju, dve sporočili sta bili identični.

O obisku vlade v Slovenski kroniki

Gledalec I. Š. meni, da je umestitev poročanja o obisku vlade na Notranjskem 10. februarja v Slovensko kroniko zmanjšala pomen obiska.

»Menim, da je uvrstitev poročanja o obiski vlade v "t. i. Kroniko" popolnoma neprimerna. Na obiskih vlade v posameznih regijah se z lokalnimi politiki in gospodarstveniki odloča o za vso državo pomembnih infrastrukturnih in gospodarskih projektih. Uvrstitev v oddajo Kronika pomeni, da obiskom ne pripisujete na RTV praktično nobenega pomena, neporočanje o obiskih v preteklosti pa predstavlja omalovažujoč odnos do nas gledalcev, ker smo prisiljeni iskati informacije o problematiki posameznih regij na drugih TV mrežah oz. v drugih medijih.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Vašo opazko sem takoj po prejemu posredovala v uredništvo informativnega programa, vendar odgovora nisem prejela. Iz lastnih opažanj dodajam, da o vladnih

obiskih informativno uredništvo praviloma poroča v Slovenski kroniki, ko so tematike obiska lokalne ali regionalne (kar je v večini primerov), v Dnevniku pa, ko se med obiskom zgodi kaj nacionalnega pomena. Sicer pa praviloma poročajo o obiskih vlade tudi v drugih poročilih. In ne drži, da o obiskih vlade v preteklosti RTV Slovenija ni poročala - nazadnje je poročala o obisku v severnem delu osrednjeslovenske regije, še prej pa tudi v drugih regijah.«

Tarča/Golob

Varuhinja je odgovorila štirim gledalcem, ki so pisali glede oddaje Tarča, z dne 10. 2., v kateri so se soočili predstavniki ter vodje nekaterih političnih strank (Kaj bo določilo izid volitev?). Dva odziva sta se nanašala na vodenje (pohvala in kritika), dva gledalca pa sta bila kritična do studijske zasedbe, zmotila ju je prisotnost vodje stranke Gibanje Svoboda.

»Razumem, da je oddaja posvečena družbeno političnim temam, s poudarkom na politiki, še posebej sedaj v začetku predvolilnega časa. Torej bi si gledalci najprej zaslužili, da nacionalni medij začne z osnovami: torej najprej predstavitev **vseh** aktivnih političnih strank oz. tistih, ki bodo nastopile na prihajajočih volitvah (da gledalci sploh vemo, katere so).

Voditeljica v uvodu oddaje ni pojasnila, po kakšnem ključu so izbrani gostje. Kako se je sredi predstavnikov parlamentarnih strank znašel Robert Golob in bil predstavljen kot izzivalec Janši ter je bil prvi nagovorjen. Od kod takšna informacija in zakaj niste kot izzivalca imenovali koga drugega? Na kakšnih dejstvih? Zakaj je bil edini gost iz vrst neparlamentarnih strank? Zakaj niste povabili tudi npr. Pivčeve, Kovšce, Podobnika, Macerla, Zorčiča ... oz. gledalcem jasno pojasnili koncepta oddaje in izbora gostov?« (K. L.)

»R. Golobu ste omogočili nastop na vašem prvem programu v eno in pol urni oddaji, v oddajo pa niste povabili preostalih predstavnikov izvenparlamentarnih strank. Res je, da uradno še ni predvolilne kampanje, vendar dejstvo, da omogočate nastopiti samo predstavniku ene izvenparlamentarne stranke pomeni, da RTV kot javni servis neenakopravno obravnava preostale stranke.

2.V kolikor ste R. Goloba že povabili, mu voditeljica ne bi smela dopustiti izjavljanje lažnih dejstev glede njegovih dohodkov. Glede na dejstvo, da se omenjenega Goloba predstavlja kot možnega bodočega mandatarja, ste bili na RTV dolžni predstaviti njegovo delo na GEN-I in dohodke vsaj za zadnjih PET let.« (I. Š.)

Urednik oddaje Tarča **Boštjan Kogovšek** je odgovoril:

»Uredništva imajo vso pravico, da po poklicnih in strokovnih merilih odločajo o sogovornikih. Na javni RTV ne more biti prepovedanih govorcev in prepovedanih tem, edini čas, ko uredniki ne morejo avtonomno odločati o sodelujočih v programih in ko so njihove pristojnosti praktično suspendirane, je obdobje volilne kampanje.

Roberta Goloba smo v oddajo povabili glede na javnomnenjske raziskave, ki so Gibanje Svoboda uvrščale na prvi dve mesti, tako kot SDS. Vabljen je bil tudi

predsednik SDS-a, v oddajo pa so poslali gospoda Hojsa, ki je med pogovorom v studiu v živo problematiziral Golobovo plačo, ki sicer ni bila tema oddaje. Golob se je v oddaji v živo odzval s papirjem s plačilno listo, s katerim v uredništvu pred oddajo nismo bili seznanjeni.«

Varuhinja je dodala: »Menim, da je urednik ustrezno odgovoril na vaše pomisleke.«

Odziv na začetek vojne v Ukrajini

Gledalka **L. S.** je bila zjutraj 24. 2. (na prvi dan vojne v Ukrajini) kritična do poročanja TV Slovenija.

»Spoštovani, ni mi jasno, da 24.2. ni niti enega komentarja o napadu Rusije na Ukrajino, sramota in to niti na 1. programu. Res se zgražam, kajti vse tv hiše po svetu imajo te oddaje in komentarje. To je velika sramota za našo hišo TV nesposobna komentarjev v času ki je pomemben tudi za Slovenijo. Ne vem zakaj plačujem naročnino, za pečenje krofov v času invazije na Ukrajino??«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Odziv TV Slovenija na vojno v Ukrajini 24.2. je bil počasen, čeprav se je že dopoldne v oddajo Dobro jutro v živo oglasila moskovska dopisnica.

O razlogih za počasen odziv so naslednji ponedeljek razpravljali tudi člani Programskega sveta in vodstva RTV Slovenija.

Kot ste verjetno opazili, je bila 24.2. zvečer o vojni v Ukrajini daljša oddaja s komentarji, naslednja dva tedna pa oddaja Odmevi plus, dopoldne dodatna poročila, veliko so o vojni v Ukrajini poročali tudi v ostalih dnevnoinformativnih oddajah, kar počnejo še danes.

Tudi kot varuhinja ocenjujem, da so novinarji, uredniki in podporni kader - z izjemo zdrsa na začetku - pokrivanje vojne v Ukrajini opravili zelo prizadevno in profesionalno, zato so gledalci lahko dobili ne samo zelo veliko informacij, temveč tudi poglobljene analize.«

Gledalca **M. G.** je zmotilo, po njegovem mnenju, skopo poročanje o vojni v Poročilih ob 17.00, dne 27. 2.

»Vse se konča v par minutah. Poročanje je skopo, zgolj nujno. Zgodilo se je veliko, poročila pa kratka. Zakaj? Če ne veste, o čem pišem, pogledajte poročila v nedeljo 27.2.2022 HRT 1, poročila po 17. uri. Poročanje podprto z filmi, zelo temeljit pregled in zelo kvalitetno poročanje je trajalo 18 minut, pri nas osem minut.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Tudi sama menim, da je bilo prve dni po začetku vojne poročanje TV Slovenija dokaj skopo (z izjemo večerne oddaje 24.2.), zelo dobro pa od 28.2. dalje, ko je zvečer uvedla Odmeve plus s poročili in reportažami s terena ter gosti v studiu.«

Utrip/pohvale in pripombe o pristranskosti

48 gledalcev se je odzvalo na Utrip z dne 5. februar. Nekaj dodatnih odzivov je varuhinja zaradi žaljivosti zavrnila. Štirje odzivi so bili do vsebine kritični, 44 jih je izrazilo pohvalo.

Iz primerov kritik:

»Format oddaje Utrip naj bi bil komentar na dogodke tedna in predvsem kritičen odnos do oblasti /.../ O napadih na oblast ne duha ne sluha.« (V. V.)

»morda se le motim, sobotni Utrip naj bi bil tedenski pregled dogajanja doma in po svetu na različnih področjih s komentarjem, oceno, mnenjem, izraženimi stališči avtorja. Ni nujno, da se z izraženim strinjamo. Tega v tokratnem ni bilo. Če je to nov standard te oddaje, obračunavanje s preteklimi dogodki, cinizem, potem jo raje ukinite.« (A. M.)

Iz primerov pohval:

»Hvala, da se trudite objektivno poročati. To dokazujete že z drugim Utripom. Upam, da bomo pri nas doma kmalu ponovno spremljali vaše informativne oddaje.« (B. K.)

»Res sem vesel, da se je začela vidna demokratizacija in pluralnost informativnih oddaj UTRIP na naši nacionalni medijski hiši. Takšno objektivno in uravnoteženo poročanje bo na daljši rok tudi pripeljalo našo družbo na nivo ostalih razvitih družb Europe za kar smo se zavezali že ob osamosvojitvi leta 91'. Seveda bodo v tem procesu demokratizacije tudi težave saj se bodo do sedaj privilegirane strukture branile z vsemi sredstvi.« (R. P.)

»Oddajo Utrip, včeraj, je bila mojstrsko delo, na koncu z najboljšim možnim sporočilom: "RTV-SLO je od vseh Slovencev".« (M.K.)

»Res sem vesel, da se je začela vidna demokratizacija in pluralnost informativnih oddaj UTRIP na naši nacionalni medijski hiši. Takšno objektivno in uravnoteženo poročanje bo na daljši rok tudi pripeljalo našo družbo na nivo ostalih razvitih družb Europe za kar smo se zavezali že ob osamosvojitvi leta 91'. Seveda bodo v tem procesu demokratizacije tudi težave saj se bodo do sedaj privilegirane strukture branile z vsemi sredstvi.« (R.P.)

Varuhinja se je vsem gledalkam in gledalcem zahvalila za odziv, tistim s kritičnimi mnenji pa pojasnila:

»Oddaja Utrip je, kot piše v njeni vsebinski zasnovi, »redni tedenski pregled notranjepolitičnih, gospodarskih, družbenih in kulturnih dogodkov v državi, ki je bila takrat še Jugoslavija. V oddajo so si utirala pot alternativna politična razmišljanja, informacije in slikovni materiali, ki v drugih oddajah takratnega Informativnega programa še niso uspeli ugledati luči sveta. UTRIP, ki je zdaj že polnoleten, si je postopno izboril prostor izrazito avtorske oddaje in subjektivnega pogleda na najpomembnejše dogodke minulega tedna. Ustvarjalci imajo pri pripravi oddaje kar največjo ustvarjalno svobode.« Iz navedenega izhaja, da avtorji svobodno izberejo, katere dogodke bodo izbrali, katerim bodo posvetili več in katerim manj pozornosti ter kako jih bodo komentirali. Pri Utripu, na katerega se odzivate, je sicer delež netedenskega dogajanja zelo velik in posledično manj časa namenja tedenskim dogodkom, zato sem pozvala avtorja **Igorja Pirkoviča**, da to pojasni. Odgovoril je:

»Res je bil precejšen del Utripa namenjen netedenskemu dogajanju, kar je bilo nujno v luči razumevanja izpostavljenih teme - razkola v slovenski družbi in politiki.«

Ker je značilnost oddaje Utrip subjektivni pristop avtorjev in ker gre za oddajo, ki jo žanrsko uvrščamo med komentar, je mnenje in kritičnost do te ali one strani dovoljeno in, kot pravite sami, tudi zaželeno. Do koga in kako so kritični, je avtonomna presoja vsakega avtorja. **Naloga novinarstva je predvsem kritičnost do pojavov, ki so škodljivi za družbo – ne glede na to, ali so ti povezani z oblastjo ali z drugimi akterji.** Pred zlorabo javne televizije pa gledalce varujejo tudi Programski standardi RTV Slovenija, ki jo zavezujejo, da v programih zagotavlja raznolikost mnenj in stališč. Kako to dosega v oddajah z avtorsko svobodo oziroma žanrom komentarja, pa določa točka 5.7 Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija. V njej piše: »Ker subjektivna mnenja temeljijo na določenih, velikokrat tudi parcialnih dejstvih, morajo uredniki zagotoviti, da bodo zasnove in vsebine komentarjev čim bolj pluralne.« **Pregled oddaj Utrip od 1.1. do 5.2. 2022 pokaže, da uredništvo to točko spoštuje, saj je šest oddaj Utrip v tem obdobju pripravilo šest različnih avtorjev, bile so vsebinsko in mnenjsko zelo pluralne.**«

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Dokumentarna oddaja o Benečiji

Gledalec **M. G.** je imel pomisleke glede dokumentarne oddaje Preuoske so stazice - Od ljudske do narodnozabavne glasbe (10. februar, TV SLO 1), češ da beneška glasbena dediščina ni bila predstavljena celostno (manjkalo da je določen avtor).

»Kaj me je tako zmotilo: človek ob gledanju dobi vtis, da je vsa glasba Benečije prihajala iz Ljubljane od ansambla Beneški fantje, kar pa ni ravno res. V oddaji ni praktično niti omenjen Anton Birtič, njegov ansambel in njegovo delo na področju glasbe slovenske Benečije. Pa vendar je on rešil pozabe skladbe beneških ljudskih godcev in skladateljev s tem da je njihove skladbe zapisal v note. Gre za skladbe Alojza Karliča - Vidžona in Avgusta Čendonca - Guštuna. Po mojih podatkih (skromnih) gre za več skladb: Vidžonov valček I in II, Vidžonovo polko in Guštunovo polko. Še kaj bi se našlo, vendar moj arhiv je bolj skromen.

Da se razumemo : nič nimam proti Beneškim fantom, vesel sem, da glasba živi v njihovem igranju, vendar tudi Anton Birtič je imel ansambel, nastopal je v glavnem v Benečiji in na naši strani meje, en njegov nastop pa imate v vašem arhivu.«

Iz pojasnila **Daniela Celarca**, urednika Uredništva glasbenih in baletnih oddaj in **Andraža Pöschla**, odgovornega urednika Kulturnega in umetniškega programa TVS:

»Glasbeno-dokumentarni film avtoric Danice Dolinar in Urše Menart temelji na zgodbi nastanka in razvoja narodno zabavnega ansambla Beneški fantje in o vlogi radijskega medija pri tem, kar je bilo zapisano tudi v samo pisno napoved oddaje. Zanimivi pričevalci iz naše matične domovine tkejo pomembno zgodbo o izseljenki pokrajini Beneški Sloveniji po drugi svetovni vojni. Beneški fantje so imeli pri svoji

izredni popularnosti pomembno vlogo tudi pri ohranjanju beneških pesmi, beneškega narečja in knjižne slovenščine pri Beneških Slovencih in popularizaciji beneške pesmi v matični domovini, zato ste se avtorici filma odločili, da poseben poudarek v zgodbi filma namenita prav tej glasbeni zasedbi. Zavedamo se, da je ob bogati glasbeni ustvarjalnosti in poustvarjalnosti Beneške Slovenije tako v našem filmu ostalo veliko zanimivih stvari zamolčanih in bi si zaslužile nov dokumentarni film. Ker je odgovornost do realizacije tovrstnih vsebin (slovenskih manjšin v sosednjih državah) tudi eden izmed osnovnih parametrov našega delovanja, verjamemo, da bomo s produkcijo podobnih vsebin še nadaljevali in takrat predstavili posamezne manj znane ali širši javnosti celo neznane fenomene, zgodovinska poglavja oziroma tvorne protagoniste kulturno-umetniških delovanj na teh področjih. S spoštovanjem, Daniel Celarec, urednik Uredništva glasbenih in baletnih oddaj, Andraž Pöschl, odgovorni urednik Kulturnega in umetniškega programa TVS«

Danica Dolinar, scenaristka:

»Namen dokumentarca je prikazati zanimivo in pomembno zgodbo o izseljeniški pokrajini Beneški Sloveniji v času po 2. sv. vojni in ob tem o prehodu slovenske ljudske glasbe v narodnozabavno glasbo, pri čemer je odigral zelo pomembno vlogo prvi slovenski narodnozabavni ansambel Beneški fantje. Ob svoji veliki popularnosti so odigrali zelo pomembno vlogo tudi pri ohranjanju in popularizaciji beneških ljudskih pesmi v matični domovini. Pri nastanku ansambla je odigral pomembno vlogo radijski medij... Ne drži, da Anton Birtič v oddaji ni omenjen. V pripovedih pričevalcev in strokovnjakov, ki smo jih v oddaji pospremili s fotografijami in tonskimi posnetki skladb, ki jih je napisal, so omenjene vse njegove zasluge pri nastanku in delovanju ansambla Beneški fantje v času, ko je v ansamblu igral.«

Risani film neprimeren za majhne otroke?

Gledalka **M. G.** se je pritožila nad risanim filmom *Odvratne rime*, 1. del, ki si ga je ogledala na spletnem predvajalniku RTV356. Meni, da risani film ni primeren za mlajše otroke.

»Menim, da bi moralo biti jasno označeno, da gre za specifičen risani film. Preden sem končno dojela, da bo treba ustaviti predvajanje, je minilo 20 min - v tem času Rdeča kapica dvakrat strelja s pištolo, mačeha strašljivo obračuna s Sneguljčico.. Starejša hčerka se je vsega skupaj kar precej ustrašila, ampak na način, da ji je bil film (preveč) šokanten. Gre v osnovi za mojo napačno starševsko presojo, vseeno pa menim, da risani film ni ustrezno označen. Na noben način nisem mogla pričakovati takšne vsebine oz. tako šokantnih prizorov. Če bi vedela, za kakšen film gre, ga nikakor ne bi zavrtela otrokoma. Predlagam, da se ta in podobne risanke v bodoče ustrezno označijo - ali sem morda kaj spregledala?«

Iz odgovora urednice Uredništva otroškega in mladinskega programa **Martine Peštaj**:

»Veseli nas, da spremljate naš program za otroke, ki ga pripravljamo zelo skrbno in premišljeno. Risanka *Odvratne rime* sodi med najboljše animirane filme, kar jih imamo, naredili so jo ob 100. obletnici rojstva pisatelja Roalda Dahla, mi pa smo

poskrbeli za vrhunsko sinhronizacijo. Res pa je, da je zaradi svoje vsebine risanka namenjena starejšim otrokom, mi smo ji dali priporočilno oznako 6+. Žal pa se teh oznak uradno (še) ne more nikjer uporabljati, čeprav bi bilo za starše to zagotovo dobrodošlo vodilo. S tem se ukvarjamo že dalj časa in srčno si želim, da bi kmalu tudi uradno zaživelo. Zaenkrat s starostjo označujemo počitniške in praznične sporede, ki jih sami pripravljamo in objavljamo na naših spletnih straneh in socialnih omrežjih.

Želimo si, da ostanete z nami in si ogledate z otrokoma vse lepe risanke, ki so namenjene mlajšim otrokom. Praviloma je to ves nedeljski Živ žav, prva ura sobotnega sporeda in večerna risanka.«

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Oblačila/Zimski pozdrav

Dva odziva sta se nanašala na oblačila voditeljice oddaje Zimski pozdrav (TV SLO 1), dne 25. 2.

»Ne vem, kdo odloča, kaj bo oblekla, pa vseeno mislim, da si gledalci tega ne zaslužimo.« (P.)

»Neokusno in nedostojno.« (M. N.)

Soavtor oddaje **Andrej Hofer** je odgovoril:

»Gre za osebno stališče gledalcev, njihove poglede in subjektivni pogled na vsebinske in vizualne elemente oddaje. Meja med kršitvijo gledalčevih pravic in mnenjem je zelo tanka. Prav je, da se na zapis odzovem, zanj zahvalim in sporočim, da smo se v uredništvu na to temo že pogovorili s stilistko in uskladili pogled na prihodnja sodelovanja.«

Kaj dogaja?: satirično o Ukrajini

Gledalca **I. M.** je zmotila satira v oddaji Kaj dogaja, z dne 26. 2. (TV SLO 1).

»A ste čist normalni? Ja, ko se norčujejo z našimi politiki - naj bo. Ampak - Rusi so napadli suvereno, samostojno državo Ukrajino!!! Ljudje umirajo, vi pa se norčujete z njihovo tragedijo!«

Iz **uredništva oddaje** so odgovorili:

»Naš namen ni bil norčevanje iz vojne Ukrajini, ampak smo ironizirali ruski način poročanja o vojni. S tem smo želeli pokazati na nevarnost cenzure medijev, pritiska na novinarje in avtorje prispevkov. Vojna je tema, iz katere se seveda ne norčujemo. Žal nam je, da smo vas prizadeli, ampak kot oddaja, ki komentira aktualno dogajanje, se nekaterim temam nikakor ne moremo izogniti, se jih pa vedno lotimo z občutkom velike odgovornosti in profesionalnosti.«

Dodatno pojasnilo **varuhinje**:

»Gre za satirično oddajo, ki je kot takšna ustrezno označena, pred začetkom je tudi opozorilo, da je neprimerna za mlajše otroke. Skladno s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija satira ni dovoljena v radijskih in televizijskih informativnih programih.

Oddajo, nad katero se pritožujete, sem si ogledala in nisem ugotovila, da bi se norčevala iz umirajočih ljudi v Ukrajini. Ker se je pa znašla na programu v soboto zvečer (ko je sicer njen redni termin), tretji dan vojne v Ukrajini, ko smo bili vsi pod vtisom tega napada in zato še posebej občutljivi do žrtev in napadenih, razumem tudi vaš odziv.«

Kje so razvedrilne oddaje?

Gledalci so pogrešali oddaje Vem! Kaj dogaja in Joker. Primer:

»Zanima me, zakaj že kar nekaj časa ponavljate stare epizode kviza Vem in kdaj lahko pričakujemo nove, zanimivejše vsebine za ta televizijsko popularen termin. Nasploh je kviz Vem po mojem mnenju slabo izpeljan, sodelujoči so popolnoma anemični, voditelja celo zdolgočasena in naveličana, skratka oddaji manjka prave dinamike.« (T. S.)

»Drugo: oddaje V petek zvečer, edine res poživitvene oddaje z obema simpatičnima voditeljema, ki sta nam gledalcem polepšala petkove večere, ste ukinili in zamenjali z žal izpeto oddajo Zimski pozdrav. Domnevam, da je bila bolj povšeči novemu vodstvu.

Tretje. Čudi me, da so Tarči le dovolili obstati (čeprav pod grožnjami) in verjetno brez kakšnih nadaljnjih vročih in za nas zanimivih udarnih tem!

Četrto: višek razočaranja pa je ukinitev oddaje Kaj dogaja z neprekosljivim Tilnom Artačem! Žal njegova odkrita in pogumna drža, besedila, ki izražajo mnenja večine nas poslušalcev, gredo nekaterim v nos, tistim pač, ki ne zmorejo prenesli kritike na svoj račun, pa čeprav je upravičena in izrečena na šaljiv način!« (T. Š.)

Pojasnilo **varuhinje**:

»Na vašo srečo vse oddaje, ki so vam všeč, niso ukinjene, temveč so jih le začasno, iz različnih razlogov, nadomestile druge.

Kot ste te dni verjetno že videli v napovednikih, se oddaja Kaj dogaja s Tilnom Artačem prihodnji konec tedna spet vrača na spored, oddaja Zimski pozdrav pa poslavlja.

Oddaja Tarča ostaja na sporedu, od prejšnjega tedna kot samostojna in daljša kot v sklopu Studia 3. Ogledala sem si jo kot varuhinja pravic gledalcev in nisem zaznala, da bi spremenila koncept, avtorje, kritičnost ...

Glede plačevanja naročnine velja, da smo glede tega vsi državljani enaki. Kot varuhinja trdno zagovarjam stališče, da je plačilo RTV naročnine pomembno zato, da

RTV Slovenija lahko ustvarja kakovosten program, ki je v interesu vseh državljanov, predvsem tiste vsebine, ki komercialno niso zanimive.«

»Ponovitve gledamo tudi veliko ostalih oddaj in kvizov, za kar smo vam že plačali naročnino. Predvajate same ponovitve in že videne oddaje že večkrat. Ukinjate pa tiste oddaje katere so bile gledane. Veliko nas je upokojencev in bolnih, kateri smo primorani biti pred ekrani. Malo se zamislite, saj položnice pa pošiljate vedno prvi.« **(M. Č.)**

Varuhinja je gledalki, ki je pogrešala tudi oddajo Dobro jutro v živo, posredovala pojasnilo pristojnih (glej poglavje Zakaj ni oddaje Dobro jutro v živo na str. 22), ob tem pa dodala:

»Kot ste verjetno že zasledili v napovednikih, se z novimi oddajami prihodnji teden vrača tudi Joker, po neuradnih pojasnilih tudi kviz Vem. **Kot varuhinja pravic gledalcev menim, da bi moralo vodstvo TV Slovenija ta pojasnila jasneje sporočiti gledalcem**, kar bom tudi zapisala v mesečnem poročilu za februar.«

Smešno ali neokusno?

Gledalka **V. G.** je menila, da je bil rekvizit, uporabljen v oddaji Nedeljsko popoldne, neokusen in neduhovit.

»Oprostite, ampak tole s surovimi bikovimi jajci v vrečki, ki jih je dobila za nagrado tekmovalka v oddaji par minut pred poročili ob 19.00, je bilo skrajno neokusno. In potem smo jih morali še parkrat videti povečane čez ekran. Upam, da je to bil spodrsrljaj in ne nov nivo zabave in duhovitosti.«

Pripomba je bila posredovana odgovornemu uredniku Vanji Vardjanu.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Komentiranje smučarskih skokov

Dva gledalca sta se odzvala na komentiranje smučarskih skokov, varuhinja je pripombe posredovala uredništvu. Primer:

»Prosim, a bi lahko komentatorja, ne vem, kdo je poleg Grosa, malo manj govorila?« **(A. B.)**

Oglasi med hokejem

Gledalec **N. L.** se je pritožil nad reklamno prekinitvijo televizijskega prenosa hokejske tekme na zimskih olimpijskih igrah.

»Ostro protestiram, ko med hokejsko tekmo - sredi igre v prvi tretjini-, ko igra poteka, predvajate reklame. Ali ste javna ali komercialna televizija.«

Odgovorni urednik Športnega programa na TV Slovenija **Gregor Peternel**:

»Oglasov nikoli ne predvajamo med igro, pač pa samo v za to predvidenih prekinitvah.«

Na tekmah pod okriljem IIHF, na svetovnih prvenstvih elitne divizije in olimpijskih igrah, so že pred več kot 10-letjem uvedli ti. television commercial breaks. To so 70 sekundni odmori, na sporedu v vsaki tretjini ob prvi prekinitvi igre po 6., 10. in 14. minuti. Hokejisti malo oddahnejo, služijo pa televizijam za predvajanje oglasov.«

Startne liste pred smučanjem

Gledalec **S. P.** je opozoril, da se prenosi alpskega smučanja na olimpijski igrah začnejo prepozno in tako gledalci ne vidijo celotnih seznamov tekmovalcev.

»V prenos ste se vključili s prikazom startne liste od številke 21 dalje, kar pomeni, da ste/smo zgrešili vse najboljše smučarje.«

Odgovorni urednik Športnega programa na TV SLO **Gregor Peternel** je odgovoril:

»Pred vsako tekmo olimpijskih iger pripravimo 10 minut dodatnega programa s prizorišča, v katerem podamo vse informacije, ki so pomembne, zanimive, predvsem pa informativne in kot take v korist gledalcem ob spremljanju prenosa tekme. Ta program je dodana vrednost in ker je v živo, se kljub skrbnemu načrtovanju zgodi, da se v mednarodni prenos vključimo sredi grafike s startno listo.«

Predvajano ponoči, podnevi ponovitev?

Gledalka **S. A.** je pričakovala, da bo 8. februarja podnevi lahko spremljala ponovitev moškega superveselaloma (ZOI), ki je bil premierno predvajan v nočnih urah.

»Ne vem, zakaj je na TV Slovenija bolj pomembno predvajati krling, hitrostno drsanje, sankanje itd., kjer Slovenci nimamo nobenih tekmovalcev...«

Pojasnilo odgovornega urednika **Gregorja Peternela**:

»Superveleslaloma nismo ponavljali, ker smo imeli dovolj ostalih premiernih vsebin. To je bil zelo pester da na olimpijskih igrah, z veliko nastopov slovenskih športnikov in dan, ko je Slovenija osvojila dve medalji v deskanju. Zato smo naknadno v program umestili tudi podelitev, ob spremembi sporeda, pa smo prednost dali premiernim vsebinam, ki jih še nismo predvajali.«

O izrazu dvojna zmaga

Gledalko **T. C.** je zmotila uporaba »dvojna zmaga« v žargonu športnih komentatorjev.

»Ob gledanju in poslušanju športnih komentatorjev zelo bode v ušesih komentar ob koncu športnega dogodka. Ko dva športnika iz iste države dosežeta prvo in drugo mesto, komentatorji veselo oznanjajo DVOJNO ZMAGO. Moram povedati, da sem do sedaj mislila, da zmaga samo eden. Seveda je tako, ampak res ne razumem komentatorjev, da obema pripišejo zmago! Lepo prosim, uredite pri odgovornemu za pravilno izražanje.«

Odgovor odgovornega urednika športnega programa na TV Slovenija **Gregorja Peternela**:

»Gledalka ima prav. Zahvaljujem se za opozorilo. Prvo in drugo mesto ni dvojna zmaga. Menim, da gre za frazo, ki se je skozi leta tako zakoreninila v naš um, da smo napačno rabo povsem spregledali. Sem že opozoril redakcijo.«

V. PROGRAM PLUS

Zakaj ni oddaje Dobro jutro v živo?

Več gledalcev je opazilo, da v času zimskih olimpijskih iger oddaja Dobro jutro ni potekala v živo in so bili predvajani povzetki preteklih oddaj, zato so želeli pojasnilo. Primeri:

»Že drugi teden teče, odkar RTV predvaja izbor oddaj Dobro jutro. Kako je mogoče, da niti na FB ne najdem zapisa ali opozorila, da se je kaj spremenilo?« (S. J.)

»Zanima me, kako lahko oddajo Dobro jutro ukinete in preko celega tedna predvajate že videne oddaje.« (M. Č.)

»Ob jutrih opažam, da oddaja Dobro jutro ne deluje več tako kot je - zadeve se ponavljajo in ni nam jasno kaj se dogaja.« (S. P.)

Vanja Vardjan, v. d. odgovornega urednika Programa Plus je odgovoril:

»Med Olimpijski igrami predvajamo povzetke prejšnjih oddaj Dobro jutro, saj zaradi zasedenosti studijskih kapacitet med prenosi in oddajami, posvečenimi temu trenutno največjemu svetovnemu športnemu in medijskemu dogodku, oddaje Dobro jutro ne moremo delati v obliki, kot je predvidena. Takoj, ko bo konec OI v Pekingu, bo oddaja Dobro jutro v stalni obliki spet na sporedu. Ob tem je nujno poudariti, da v jutranjih urah potekajo na TVS2 oddaje, posvečene OI, ki so odlično gledane.«

Dr. Valentin Areh, v. d. direktorja TV SLO je podal širše pojasnilo glede sprememb programske sheme v času OI:

»Shema ni spremenjena, spreminjamo zgolj terminski načrt za omejen čas trajanja določenih dogodkov, ki so pomembni za našo širšo družbo, v danem primeru so to olimpijske igre, čez en mesec pa predvolilni čas, do nedavnega smo spreminjali terminski načrt razmeram koronavirusne bolezni.

Televizija SLO 2 je od 4. februarja do 20. februarja 2022 v celoti namenjena dogodkom Olimpijskih iger v Pekingu 2022.

Na SLO 1 pa smo za čas trajanja olimpijskih iger prilagodili dolžine dnevno informativnih oddaj, podaljšali osrednjo športno oddajo po TV Dnevniku, s katero celovito vsebinsko povzamemo olimpijsko športno dogajanje preteklega dne.

V olimpijskem obdobju se devetim oddajam Odmevi prilagodi začetek. Začetki se ne spreminjajo na dnevni ravni, ampak so znani vnaprej, objavljeni v tiskanih medijih, TTX in na spletnih straneh MMC, na kasnejši začetek Odmevov gledalce obvestimo tudi ob koncu oddaje TV Dnevnik. Od 21. februarja je začetek oddaje Odmevi ponovno ob 22. uri.

Razlog, zakaj je oddaja Dobro jutro v olimpijskem obdobju posneta, je v omejenih kadrovskih in produkcijskih kapacitetah, saj je studio, v katerem običajno snemamo oddajo, namenjen Olimpijskem studiu, ki se začne vsakodnevno okoli sedme ure zjutraj. Tudi večina tehnično – produkcijske ekipe je planirana na projektu olimpijskih iger. Od 21. februarja oddajo Dobro jutro ponovno predvajamo "v živo", vendar v prvih dveh počitniških tednih v skrajšani dvourni obliki, saj dodatno uro namenimo počitniškim otrokom, ki ostajajo doma. Od ponedeljka, 7. marca, oddajo Dobro jutro predvajamo v celoti "v živo" in v dolžini treh ur.«

Varuhinja je v odgovoru dodala **MNENJE**, »da bi moralo vodstvo TV Slovenija s temi spremembami pravočasno in sproti seznanjati gledalce, ki takšne informacije upravičeno pričakujete.«

Ambienti

Gledalec **S. P.** je menil, da oddaja Ambienti ni primerna za javno televizijo, saj da nagovarja občinstvo z višjimi dohodki.

»A sodi takšna oddaja na samo nacionalno TV? V tej oddaji se vidi v glavnem le prestiž nekaterih slojev ljudi. Sprašujem se samo od kot tako mladim vse to. Kdo so ti ljudje, kakšne dohodke imajo. Ali so to sami zdravniki, povrh pa še stavkajo, da imajo premalo. Sem starejši, še malo pa bom 70. Pošteno sva delala z ženo 50 let. Ja imava skromno hišo in pokojnino 600 €. A v tej oddaji novogradnje ni da ni. Na drugi strani pa poslušamo sto tisoč na socialnih transferih ali brezposelnih. A se vam ne zdi taka oddaja žaljiva. Meni se zdi. Češ kot da namerno dražite ljudi.«

Pojasnilo **varuhinje**:

»Oddaja Ambienti predstavlja zelo različna domovanja in vrtove. Med njimi se najdejo tako prestižna domovanja kot tudi majhne garsonjere in z lastnimi rokami obnovljene stare hiše, s krajinskimi arhitekti zasnovani vrtovi, pa tudi vrtovi, ki jih skromno, a domiselno urejajo lastniki sami. Oddaja prikazuje tudi to, kako si lahko ljudje z malo denarja uredijo prijetno domovanje ali njegovo okolico. Ne nazadnje so razlike v cenah nepremičnin po Sloveniji ogromne: v Ljubljani, ob morju in še kod so astronomsko visoke, na podeželju pa marsikje zelo nizke in dostopne tudi ljudem na socialnih transferjih. Tudi razmislek o selitvi na podeželje je eno od sporočil oddaje.

V oddaji predstavljajo tudi razmeroma draga in razkošna stanovanja ali hiše, vendar v nobenem primeru nisem zasledila, da bi z njimi želeli »dražiti« ljudi. Mnogo gledalcev namreč rado pogleda lepo urejena domovanja, četudi vedo, da nikoli ne bodo imeli takšnih. Poleg tega je poslanstvo RTV Slovenija tudi predstavljanje kakovostne arhitekture in širjenje obzorij s področja arhitekture in notranjega oblikovanja, kot tudi predstavljanje dosežkov z mnogih drugih področij. RTV Slovenija ima namreč zelo raznoliko občinstvo.«

VI. SPLOŠNO

PPN: Proti spremembam

Gledalci so v odzivih – poleg sprememb v shemi informativnega programa (glej str. 5) protestirali tudi proti ukinitvi ostalih oddaj, ki so bile ukinjene v skladu s programsko-produkcijskim načrtom za leto 2022.

»Za kar nekaj oddaj, ki sem jih do zdaj z veseljem redno gledala na TVS1, velja, da so ali ukinjene (Zadnja beseda, Zvezdana, Politično s T. G...) ali se njihov čas predvajanja spreminja in prenaša na 2. program (Zrcalo tedna, Utrip). Kar je bilo res kvalitetno in vredno ogleda se torej ruši. Zelo bom pogrešala oddaje ali pa prejšnji termin. Žal mi je za take odločitve odločevalcev. Gledanost bo zato TVS bo zato gotovo slabša, žal.« (Z. M.)

»Spoštovani, protestiram proti ukinjanju kvalitetnih oddaj na RTV! Kaj bo še ostalo?« (E. P.)

Varuhinja se je gledalcem zahvalila za odziv, zapisala, da ga bo skupaj z ostalimi povzela v mesečnem poročilu, in dodala utemeljitev **vodstva** TV Slovenija ob sprejemanju PPN za leto 2022 – poleg utemeljitev za spremembe v informativnem programu (navedene pri odzivih na informativni program) še:

»Ne bomo razočarali niti gledalcev športnega programa. Naši ustvarjalci bodo pripravili prenose z zimskih olimpijskih iger v Pekingu in svetovnega prvenstva v nogometu v Katarju ter z njimi povezane oddaje. Prenašali bomo tekme alpskega smučanja, smučarskih skokov, svetovnega prvenstva v hokeju skupine B, kolesarsko dirko po Franciji in evropsko prvenstvo v rokometu za dekleta. Smo ambiciozni in si prizadevamo za odkup televizijskih pravic evropskega prvenstva v nogometu 2024 in 2028, svetovnega prvenstva v nogometu 2026 in tekem slovenske reprezentance v kvalifikacijah ter ligi narodov. Dogovarjamo se za nakup pravic za predvajanje tekem slovenske košarkarske in odbojkarske reprezentance ter drugih mednarodnih kolesarskih tekem od leta 2023 naprej.

Ker je del poslanstva TV Slovenija tudi zabava gledalcev, nismo pozabili na razvedrilne oddaje. Teh bo v letu 2022 več zlasti v času največje gledanosti. Med tednom in ob koncih tedna bomo predvajali nove popoldanske oddaje, izvedli bomo razširjen projekt EMA, proti koncu leta 2022 bomo začeli novo oddajo Podarim dobim. Povečali bomo število glasbenih oddaj različnih zvrsti. V okviru programa Plus bomo posebno pozornost namenili prenovi oddaje Dobro jutro, ki dosega kar 30-odstotni delež gledalcev.

Kulturni in umetniški program bo v novo programsko shemo prispeval kar 75 odstotkov vseh oddaj na TV Slovenija 1 med 20.00 in 22.00. Gledalci si bodo prihodnje leto lahko ogledali domači igrani seriji Leninov park in Dolina rož, v lastni produkciji. Poleg omenjenih igranih serij bodo izstopali izbrani naslovi dokumentarnih filmov, ki bodo nastali ali v lastni produkciji, koprodukcijah s slovenskimi neodvisnimi

producenti ali pa jih bomo pridobili prek licenčnih odkupov. Prav na predvajanje tujih in domačih dokumentarnih filmov dobivamo namreč v zadnjem času največ pozitivnih odzivov, deleži gledalcev so zelo zadovoljivi. Gledalcem bomo zagotovili tudi 12 novih dokumentarnih filmov v lastni produkciji. Naslednja večja novost pri načrtu za leto 2022 je popoldanska oddaja, namenjena starejšim gledalcem. V različnih oddajah bomo poudarili pomembnejše obletnice (Jože Plečnik, Društvo slovenskih pisateljev, ustanovitev kluba PEN, Uroš Krek, odprtje Deželnega gledališča). Prenovili bomo tudi oddajo, ki jo enkratno predvajamo v osrednjem terminu: Portreti Prešernovih nagrajencev.«

MNENJE varuhinje na vse pripombe gledalcev o ukinitvah in selitvah oddaj v februarju:

RTV Slovenija je zakonsko zavezana, da zagotavlja verodostojne in nepristranske informativne oddaje, kakovostne izobraževalne, razvedrilne, svetovalne oddaje ter kakovostne informacije o vseh pomembnih dogodkih z vseh področij življenja. **Najširši javni interes (in s tem pravice gledalcev) pri izpolnjevanju teh zavez je dosežen, ko te vsebine pridejo do čim širšega kroga prebivalcev.** Pomembno merilo tega je gledanost posameznih vsebin in oddaj, zato kot varuhinja pozdravljam odziv vodstva RTV Slovenija, da poskusi s PPN za leto 2022 zaustaviti gledanost številnih oddaj in vsebin tako s spreminjanjem nekaterih oddaj kot tudi z uvajanjem novih, kar seveda pomeni umik starih. Razlogi za spremembe so bili primerno utemeljeni s podatki o gledanosti posameznih oddaj. **Ker pa je od sprejemanja PPN (novembra 2021) do ukinitve prvih oddaj (februarja 2022) minilo veliko časa,** so mnogi gledalci razloge za ukinitve ali selitev posameznih oddaj že pozabili ali jih ob sprejemanju PPN to sploh ni zanimalo, **zato bi moralo vodstvo RTV ob vsaki spremembi pravočasno in na primerne načine seznanjati gledalce, predvsem vsake konkretne oddaje. Dodatno bi morala za to poskrbeti tudi uredništva posameznih oddaj, saj je prav med gledalci teh oddaj interes za obveščenost največji.** Glede na odzive gledalcev tu vse ni bilo opravljeno optimalno.

Sporedi: ponovitev ali v živo?

Gledalko **M. R.** je zanimalo: »Zakaj v sporedih ne navajate, ali gre za posnetek v živo ali za ponovitev? Gre za navajanje na TV in v časopisih (npr.: Pilot). Če nisi ravno poznavalec npr. športa, potem je to zelo moteče!«

Pojasnilo pisarne varuhinje:

»Pojasnjujemo, da so podatki o tem, ali je vsebina na TV Slovenija predvajana v živo ali v ponovitvi, objavljeni na spletni strani MMC RTV SLO. Na spletni strani in teletekstu je spored tudi najbolj aktualen, ker se redno in sproti prilagaja. Dostopen je [na povezavi](#).

Časopisi in operaterji dobivajo spored vnaprej. Po preverjanju smo ugotovili, da so jim na voljo tudi podatki, ki vas zanimajo. Ob morebitnih nepredvidenih spremembah se lahko zgodi, da časopisni spored ne vsebuje popravkov. Prav tako podatke o sporedu vnaprej dobivajo operaterji, ki so komercialne družbe, zato RTV Slovenija na spored, ki ga objavijo, nima vpliva.«

Prenos BBC

Varuhinja je prejela 41 sporočil glede predvajanja programa BBC v prvih dneh vojne v Ukrajini, 26. in 27. februarja na TV SLO 2. Gledalce je zmotilo, da spremljajo prenos vsebine tuje medijske hiše na slovenski javni televiziji s simultanim prevajanjem. Dva gledalca sta prenos pohvalila. Primeri:

»Oglašam se zaradi prenosov BBC World News na 2. programu. To je nedopustno in s tem še bolj znižuje kvaliteto RTV programov. Menim, da so slovenski novinarji kvalitetni in so sposobni pripraviti dobre oddaje. Zato ne potrebujemo 2-urnih tujih programov z nemogočih simultanim prevajanjem.« (Z. P.)

»Ob obilici kvalitetnih novinarjev, ki jih premore RTV SLO, moram novice o vojni gledati prek oddaj BBC. Kar najstrožje sem proti takšnemu vodenju informativnega programa RTV SLO.« (P. G.)

»Žal se moram ponovno oglasiti. Oddaja BBC – sobota 26.2. ob 20 uri na drugem: sem pričakovala čisto nekaj drugega, tako pa smo v drugem delu videli neke posnetke in izjave že tretjič včeraj! Sploh nisem mogla verjeti, da prav vidim. Imate izvrstne novinarje, ki znajo pripraviti odlične oddaje tudi na to temo, samo možnosti jim je treba dati. Prav tako bi znali najti kredibilne sogovornike.« (A. Z. Š.)

»Ob vsem kakovostnem kadru zunanjepolitične redakcije je to žaljivo in negledljivo. Večina Slovenije ima kabelsko TV in vsak, ki želi širše vedenje, tako zbira informacije in več virov. Tega nisem pripravljena plačevati, to je poniževanje inteligence gledalcev in novinarjev.« (L. M.)

»Pričakoval sem posebno, poglobljeno in **profesionalno pripravljeno oddajo** z relevantnimi sogovorniki v **slovenskem** jeziku!

Namesto tega sem doživel predvajanje - direktno kopiranje oddaje tujega televizijskega programa BBC, s simultanim tolmačenjem iz tujega jezika. Že sama oddaja je bila slabo pripravljena (kljub temu, da gre za BBC!) in je imela za nas popolnoma nerelevantne teme (polovico oddaje so govorili o nekem nogometnem klubu, ki je tako za Slovence kot tudi v luči resnosti dogajanja v Ukrajini popolnoma nerelevanten) ter se je vsak kader dvakrat ali celo trikrat ponovil z izključnim namenom, da se oddajo raztegne.

Sprašujem se, ali RTV SLO ne premore profesionalnih novinarjev in urednikov zunanjepolitičnega dogajanja, ki bi pripravili profesionalno, namensko in originalno oddajo z relevantnimi komentatorji tega področja? Ker je bilo do sedaj vedno temu tako, ugotavljam, da gre tokrat za odklon od dosedanje zgodovinske prakse, ki je seveda v škodo slovenskega občinstva.« (D. M.)

»Sprašujem se, zakaj smo morali gledalci spremljati BBC-jevo oddajo o vojni v Ukrajini in njihovo anglosaksonsko razumevanje in interpretacijo razmer. Gre za tujo TV, ki ni del več EU, in ukvarjanje s financiranjem Chelseaja slovenskega poslušalca ravno ne zanima. Imamo svoje novinarje na terenu (npr. Ervin Milharčič) in dobre poznavalce kompleksnosti situacije v Ukrajini (Žitnik, Stopar,...), zato mi je nerazumljivo, da moram v osrednjem delu večera poslušati nekoga, ki ščiti zgolj interese velike sile.

Mislim, da si slovenski gledalci zaslužimo spremljati veliko boljše analitike razmer v Ukrajini, kot pa jih za svojo javnost promovira BBC.« (V. V.)

Varuhinja je gledalcem posredovala pojasnilo v. d. direktorja TV Slovenija dr. **Valentina**

Areha:

»Odlična gledanost obeh oddaj BBC World News kaže, da so slovenski gledalci izjemno pozitivno sprejeli tuje oddaje na TV Slovenija. Oddaji BBC World News (26. in 27. 2. 2022) na TV SLO2 si je od 20. do 22. ure ogledalo skoraj 90.000 gledalcev, gledanost TVSLO v navedenem terminu pa smo celo podvojili. Gledanost je poskočila s 5-6 % na 12 % delež vseh gledalcev, ki so tistega dne sedeli pred televizijskimi ekrani. Obe oddaji sta bili odlična dopolnitev lastnemu, kakovostnemu informativnemu programu.«

Varuhinja je dodala:

»Kot ste verjetno opazili v naslednjih dneh, novinarji TV Slovenija o Ukrajini poleg prispevkov v poročilih že drugi teden vsak dan pripravljajo tudi lasten kakovosten program v sklopu Odmevov plus in verjamem, da ste z njim zadovoljni.«

Gledalca **I. D.** pa je 27. 2. zmotila grafična pasica oz. napis, s katerim se je gledalce obveščalo, da bo prenos na sporedu.

»Že od včeraj na Rtv slo2 cel popoldne gledamo napis na vrhu ekrana: "Vojna v Ukrajini, prenos ob 20h". Gledalce, ki nas zanima šport, nas posiljujete s politiko, ki nas ne zanima.«

Varuhinja:

»TV Slovenija je z napisom opozarjala na večerni prenos BBC. Kot varuhinja menim, da je bilo to primerno, saj je šlo za izredni prenos, ki ga ni bilo v tedenskem sporedu, saj je bil na spored uvrščen tik pred zdajci. Menim pa, da bi zadoščalo občasno obveščanje o posebnem prenosu in da je bilo nenehno predvajanje tega obvestila za gledalce športnih prenosov lahko tudi moteče.«

Pohvale

Gledalka **M. Č.** je pohvalila oddajo Z Mišo: Aleksander Gadžijev (23. januar, TV SLO 1).

»Od prve do zadnje besede je bila odlična, odlično pripravljena in to za vsakogar, npr. tudi zame, ki tovrstno glasbo bolj površno spremljam in sem popolni glasbeni antitalent, brez posluha. Seveda pa je k uspehu intervjuja prispeval tudi mladi intervjuvanec, ki ni samo odlični pianist ampak očitno tudi velika oseba. Gledala sem tudi ponovitev...«

Gledalka **A. S.** je pohvalila Utrip, z dne 12. 2.

»Prosim prenesite pohvalo g. Dejanu Ladiki za oddajo Utrip 12. feb 2022. Kako malo je potrebno, da je prispevek uravnotežen. Gledalci smo naveličani gledati in poslušati same negativne novice.«

Gledalka **M. H.** je pohvalila oddajo Sobotno popoldne, nekaj gledalcev jo je v telefonskih odzivih skritiziralo.

»Želela bi pohvaliti oddajo, ki jo po novem predvajate ob sobotah popoldne in jo vodita dr. Ana Tavčar in Lorella Flego. Všeč mi je zamisel za oddajo in pa tudi obe voditeljici – prijazni, sproščeni, strokovni in profesionalni. Menim, da smo takšno oddajo v časih, ki jih trenutno živimo, potrebovali.«

RADIO SLOVENIJA

VII. VAL 202

Politika in glasba

Poslušalca **P. M.** je zmotila vpeljava dnevno-političnega diskurza, in kot je zapisal, namigovanje na fašizem v pogovoru z dr. Petrom Stankovičem o sodobni narodnozabavni glasbi, dne 1. 2.

»Prvi del oddaje je tekel vsebinsko in s kredibilnimi študijskimi zaključki. Bolj me je začudila druga polovica, v kateri je voditelj, g. P., začel namigovati na fašizem. /.../ Mislim, da to ni profesionalno in v program nacionalnega radia ne sodi. Njegove hipoteze fašizma namreč zares ne vzdržijo, tudi v minuli oddaji o glasbi ne./.../ Pogosto se v Sloveniji dogaja, da se dnevno-politični diskurz ali "politics" okarakterizira kot "skrajšen" ali celo "fašističen", "nacističen", "komunističen" ipd., brez da bi govorec imel tudi jasno vedenje oz. zadovoljivo znanje o dejanski globini teh besed, pogosto tudi pomanjkljivo zgodovinsko znanje. To se dogaja na obeh straneh političnega pola in velja za najnižjo možno raven politične komunikacije kot take. Zato me žalosti, da se je poslužuje tudi voditelj v programu nacionalnega radia. /.../ Gospod P. je v drugem delu pogovora namigoval, da določeni vzorci iz videospotov narodnozabavne glasbe, kot so "homogenost", "neotradicionalizem", sledijo fašizmu in nacizmu. /.../ Resnično želim, da moj zapis, spoštovana varuhinja, sprejmete kot dobronameren pogled po izboljšanju stanja. Mislim, da nacionalni program ne sme prispevati k razgretemu političnemu vzdušju in vnašati politizacijo v vse pore življenja. Namen narodnozabavne glasbe lahko rečemo, da ni a priori političen, zato je nesmiselno vanjo mešati politics. Prav tako namigovati, da je nekaj, kar je nezanesljivo prebivalstva sveto, fašistično ali nacistično.«

Iz odgovora odgovornega urednika Vala 202, **Nejca Jemca**:

»Kot pri vsaki vsebini, objavljeni v našem programu ali drugod, lahko prihaja do različnih interpretacij slišane. Menim, da je eden od precej izrazitih primerov različnega razumevanja tudi oddaja o študiji simbolnega imaginarija sodobne slovenske narodnozabavne glasbe dr. Petra Stankoviča. Četudi je izrečeno kdo morda interpretiral drugače, soavtor v drugem delu oddaje ni namigoval na »fašizem«, niti ne na »nacizem«. Soavtor je prebrano gradivo in povedano s strani sogovornika povzemal, kontekstualiziral in aktualiziral, saj gre za svežo študijo. O vlogi novinarjev in voditeljev v našem programu se redno

pogovarjamo. Pri tem se večkrat strinjamo, da bi lahko bile vsebine boljše. Zato je pomemben del našega dela stalno iskanje možnih izboljšav, odpravljanje zdrsov in zasledovanje najvišjih standardov. K temu nas spodbujajo tudi odzivi poslušalcev. Celotna oddaja o simboliki sodobne narodnozabavne glasbe je bila mestoma resda kritična, kar je večinoma značilnost akademskega dela, prepričan pa sem, da nikakor ne osebno ali drugače žaljiva. Dr. Stanković je med drugim povedal: *»Lahko vidimo, da politika z bolj avtokratskimi težnjami apropiira, podpira, uporablja, izrablja tudi to glasbo, ne samo v Sloveniji. Nočem reči, da je ta glasba sama po sebi avtokratska, fašistoidna, a je s svojim preprostim, enoznačnim, uniformnim svetom zelo pripravna za take prisvojitve.«*

Po razpravah v krogu urednikov in uredništvu dnevno aktualnega programa menimo, da je oddaja skladna s profesionalnimi standardi in merili. O povedanem s strani sogovornika seveda lahko obstajajo drugačna mnenja. Verjamem pa, da javni radio mora ponujati prostor različnim pogledom, vključujoč študije in teze uveljavljenih profesorjev, četudi v delu javnosti niso sprejete z navdušenjem. Oddaja je sicer sprožila številne odzive, v večjem delu, žal, diametralno nasprotne vašemu spoštljivemu. Menim, da takšne oddaje same po sebi sicer ne morejo prispevati k razgretemu ozračju, lahko pa so izhodišče za racionalno in argumentirano debato. Bojim se, da razgreto družbeno klimo ustvarjajo javne zlonamerne interpretacije slišane v oddaji in osebni, tudi šovinistični napadi na profesorja, ki so se po objavi zvrstili na družabnih omrežjih in v delu medijev.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Sama izrazitega namigovanja voditelja na fašizem nisem zaznala, sem pa zaznala povsem nepotrebno vpeljavo političnega diskurza v oddajo, ki je glasbo sicer obravnavala s sociološkega, kulturološkega in antropološkega vidika, ne pa z vidika aktualne dnevne politike. Zato menim, da je bil voditeljev monolog o tem, da je: »Ne le na ravni glasbene umetnosti, temveč umetnosti nasploh, je v Sloveniji v času, ko je oblast prevzela skrajna desnica, opaziti izrazito krčenje, celo zatiranje različnih oblik ustvarjanja. Samo ta mesec je ministrstvo za kulturo prenehalo financirati oziroma na razpisih za javna sredstva zavrnilo /Gala ... Maska ... Laibach.../če jih naštejemo le nekaj. Vse to ob tem, da se celotni proračun za kulturo v Sloveniji pravzaprav viša. Razlog torej ni pomanjkanje sredstev oziroma varčevanje, temveč preusmerjanje državne podpore v oblasti bolj vsečne oblike umetnosti. Če trenutni vladi uspe še veliki met podreditve javne RTV svojim političnim interesom, pa se tudi na naših programih obeta razcvet sodobne narodnozabavne kulture na račun siromašenja ostalih v našem prostoru prisotnih kultur.«

povsem **izven fokusa oddaje**. Po Poklicnih merilih in standardih novinarske etike v programih RTV Slovenija pomeni navajanje nepomembnih podatkov na račun pomembnejših dejstev tudi **kršitev točke 1.8**. Strinjam se tudi z vami, da **navedbe**, da je v Sloveniji na oblasti skrajna desnica, voditelj **ni utemeljil** oziroma zanjo ni navedel ustrezne reference. To pomeni, da je navedel svoje osebno stališče, čemur bi se moral po točki 9.1 Poklicnih meril izogibati.

Vaše razmišljanje sem vsekakor razumela kot dobronamerno. Strinjam se tudi z vašim mnenjem, da nacionalni radijski program ne sme prispevati k razgretemu političnemu vzdušju in vnašati politizacijo v vse pore življenja, čeprav menim tudi, da mora ostati

odprt za vse teme in področja, seveda tudi aktualno politiko, ko je to tema oddaje ali prispevka.«

VIII. RADIO MARIBOR

Obveščanje o omejitvah prometa: masa vozila ali največja dovoljena masa

Poslušalec T. je opozoril, da uredništvo ni natančno pri obveščanju o omejitvah prometa.

»Omejitev tovornega prometa je urejeno oz. določeno v Odredbi o omejitvi prometa na cestah v RS, kjer je določeno, da znaša prepoved vožnje za vozila katerih **NAJVEČJA DOVOLJENA TEŽA** znaša 7,5 t. Vaši napovedalci/Ike pa povedo, da znaša prepoved za vozila težja od 7,5t, kar seveda ni res /poslušajte posnetke/. Namreč NDM in teža/masa vozila sta različni, to ni enako.«

Robert Levstek, odgovorni urednika Radia Maribor je odgovoril:

»Še enkrat hvala napisano, dikcijo podajanja tovrstnih informacij smo predebatirali v uredništvu, ter preverili znotraj lektorske službe in strokovne javnosti.

V povzetku je naše stališče naslednje: Če smo čisto fizikalno in strokovno egzaktni imate zagotovo prav. Razlike med maso in težo so definirane, masa ni enaka teži in obratno. A vendarle se v podajanju informacij preko radijskega etra pogosto opredeljujemo na nekoliko bolj pogovorni in poslušalcu razumljiv način. Tako so določene formulacije, ki jih voditelji podajajo preko radijskega etra poenostavljene. Navsezadnje menimo, da je najpomembnejše, da bistvo informacije najširše poslušalstvo razume in upošteva.

Ocenjujemo, da pri formulacijah ne gre za napačno obveščanje, bomo pa na tipe in izpeljanke tovrstno formuliranih sporočil v bodoče zagotovo pazljivi.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Radio Maribor mi je poslal v vednost odgovor na vaše vprašanje. Iz njega sicer razberem, da so pod drobnogled vzeli predvsem razliko med **maso in težo** vozila, ne pa razlike med **maso vozila** in **največjo dovoljeno maso vozila**, na katero ste opozorili. Zato **Radiu Maribor priporočam, da še enkrat opravi notranjo razpravo**, tokrat predvsem **o razlikovanju med izrazoma »masa vozila« in »največja dovoljena masa vozila«**. Ob prvi razpravi so verjetno to razliko spregledali.

Nekaj izhodišč in zakonskih podlag o izrazih s tega področja:

V Zakonu o motornih vozilih in Zakonu o cestah je med drugim določeno:

- »masa vozila« je masa vozila, pripravljenega za vožnjo, brez potnikov oziroma potnic (v nadaljnjem besedilu: potnik) in blaga, z voznikom (75 kg; voznik se ne upošteva pri vozilih, ki spadajo v kategorijo dvo- in trikolesnih motornih vozil), z 90 odstotki goriva in polnimi rezervoarji tekočin, razen odpadne vode,

ter rezervnim kolesom in orodjem, pri avtobusih pa tudi z drugim članom posadke (75 kg), če je zanj predviden poseben sedež;

- »največja dovoljena masa« je masa, ki jo določi proizvajalec vozila glede na konstrukcijske lastnosti vozila;
- »skupna masa vozila« je masa vozila oziroma skupine vozil skupaj z maso tovora in oseb, ki so na vozilu oziroma v njem.
- Prepoved vožnje »vozil, katerih največja dovoljena masa presega 7.500 kg«

Iz vašega pisma je možno sklepati, da vas moti enačenje »mase vozila« (enostavneje povedano: praznega vozila z voznikom) in »največje dovoljene mase vozila« (poenostavljeno: polno naloženo vozilo, ki vključuje vozilo z 1 povprečno težkim voznikom, morebitno dodatno težo voznika, dodatne osebe in tovor).

Zagotovo so v nekaterih primerih jasna razlikovanja med posameznimi pojmi nujna. Ne samo v strokovnih besedilih, temveč tudi na radiu ali v drugem mediju, ko je v ospredju ta tema. Ko gre zgolj za obvestilo o prepovedi vožnje določenih vozil, pa mora radio pretehtati, kako bodo sporočilo razumeli tisti, ki jim je namenjeno. Naslovniki so v tem primeru dvojni. Prvi so običajni vozniki in državljani, ki jih zanima, kdaj na cestah ne bo težkih tovornjakov – in večina teh ne loči med maso vozila in največjo dovoljeno maso vozila, temveč z izrazom »težji od 7,5 tone« razume polno naložen tovornjak, ki presega to težo (torej »največjo dovoljeno maso vozila«). Drugi naslovniki so vozniki tovornjakov, ki kot večinoma poklicni vozniki ločijo med maso vozila in največjo dovoljeno maso vozila. Radio mora pri tem upoštevati še posebnosti govornega medija, da se z daljšanjem besedila njegova razumljivost manjša. Kje potegne črto med dolžino in natančnostjo, je zato potrebno presoditi v vsakem primeru posebej, upošteva tudi predvideno poslušalstvo.«

IX. ARS

Glasovi svetov/spolni stereotipi

Varuhinja je prejela 15 odzivov (4 od teh v marcu) na oddajo Glasovi sveta, z dne 19. januar, o spolnih stereotipih v šoli. Pritožniki so menili, da vsebina zanika naravno danost biološkega spola. Primeri:

»Protestiram proti takemu radikalnemu posiljevanju nekih pogledov na človeka, žensko in moškega, ki v realnem svetu nimajo nobene osnove. Presodite sami. Vi ste javna RTV in ne zasebni pogled posameznikov in je vaša naloga vzgajati za normalno, celovito življenje, ne pa promovirati zmedene teorije o menjavanju spolov.« (M. H.)

»Pišem vam v zvezi z nestrokovno oddajo z naslovom Spolni stereotipi v šolah, ki je bila na Radiu Slovenija. Povsem sprejemljivo in naravno je, da starši fantku kupujejo npr. modre obleke, deklicam pa roza. Otrok zaradi tega ne bo prav nič utesnjen.

Utesnjen bi bil zaradi drugačnega načina obnašanja, če se npr. otroku ne razloži, zakaj se take obleke kupuje, ko pričakuje ustrezno razlago.« (B. B.)

Odgovorna urednica programa Ars **Ingrid Kovač Brus** je odgovorila:

»Zahvaljujem se poslušalkam in poslušalcem za njihov odziv in za vse misli, povezane z oddajo.

Novinarka je v oddaji Glasovi svetov (19. 1. 2022) gostila mag. Ano Pavlič, raziskovalko z Inštituta za preučevanje enakosti spolov. V pogovoru sta se osredotočili na spolne stereotipe v družbi. Gostja je v strokovnem pogovoru definirala spolne stereotipe, zgodovino njihovega nastanka, vlogo, ki jo pri tem imajo starši, okolje in izobraževalni sistem. Predstavila je različne raziskave in izsledke o škodljivosti in nevarnostih stereotipov za posameznika, skupnost in družbo kot celoto. V nadaljevanju sta govorili o prikritih in odkritih kurikulumih v procesu šolskega izobraževanja, gostja je predstavila aktualen projekt Evropske komisije, v katerem sodeluje tudi Slovenija, Izboljšanje in prenos dobrih praks na področju vidika vključevanja spolov v osnovnih šolah. V zaključku oddaje pa je opozorila na negativne in nevarne posledice, ki jih imajo spolni stereotipi za moške in ženske, izpostavili pa sta tudi problem nasilja nad ženskami v slovenski družbi.

V oddaji Glasovi svetov gostimo strokovnjake z najrazličnejših področij, predstavljamo znanstvena dela ali raziskave. Pri tem poskušamo poslušalcem v zgoščeni obliki kar najbolj približati številne kompleksne tematike. Tako je bilo tudi tokrat, ko je šlo za pogovor z raziskovalko o področju njenega dela, strokovno pripravljena oddaja je kompleksno tematiko o spolnih stereotipih predstavila z najširšega zornega kota. Nikjer v oddaji ni bilo govora o naravnem spolu, spolni nevtralnosti, o izbiri spola, eksperimentiranju s spolom, o vsiljevanju in spreminjanju le-tega, kar navaja k mišljenju, da gre morda v nekem segmentu odzivov za nekakšen nesporazum.«

Varuhinja je dodala:

»Ob poslušanju oddaje nisem zaznala, da bi avtorica ali gostja zanikali naravno danost biološkega spola, niti da bi očitali staršem, da vsiljujejo otrokom spol.

Je pa intervjuvanka navedla mnoge pavšalne trditve (denimo, da učiteljice in učitelji v šolah od deklic pričakujejo, da so mirne, poslušne ...), za katere ni navedla znanstvenih ali raziskovalnih utemeljitev, da to res drži, v kolikšni meri drži, niti, ali se to skozi čas spreminja. Tudi mnogih drugih navedb ni utemeljila s konkretnimi znanstvenimi raziskavami in povezavami (denimo, da spolni stereotipi legitimizirajo seksizem in nasilje, da stereotipna grožnja zmanjša sposobnost posameznika ...).

Voditeljica bi gostjo s podvprašanji lahko spodbudila, da bi navedla konkretne študije in podatke, ki bi njenim navedbam dale verodostojnost.

Je pa voditeljica ravnala skladno z novinarskimi standardi, **ko je postavljala vprašanja tudi v imenu javnosti, ki bi se lahko kritično odzvala na navedbe intervjuvanke** (denimo: »...nekateri starši pravijo, da si dečki in deklice dejansko želijo različnih igrač, različnih aktivnosti ...«).

Kot piše v opisu oddaje, se Glasovi svetov posvečajo »svetu znanosti, tehnike, veselja, jezika, vzgoje, prava, matematike, preteklosti itd.«, praviloma tako, da gostijo samo enega gosta ali gostjo, pogosto avtorja ali avtorico raziskav ali knjige z določenega področja. Oddaje torej niso polemične, temveč temo le predstavljajo s

pomočjo kompetentnega sogovornika. Zato je **pri tako zasnovanih oddajah možno zagotavljati pluralnost le z daljšim nizem oddaj v daljšem časovnem obdobju in skupaj z drugimi oddajami programa Ars. Uredništvu zato priporočam notranjo razpravo o tem, ali je nabor tem in sogovornikov dovolj širok.**«

MMC

I. NOVINARSKE VSEBINE

Ukrajina in viri

Dva bralca sta se pritožila nad člankom na rtslo.si, 14. februarja, z naslovom »Igra imperijev: grožnja Rusije kot krinka apetitov ZDA v Ukrajini?«. Pritožnika sta menila, da je članek pristranski.

»V času, ko prebivalci Ukrajine trepetajo, ali se bodo naslednji dan znašli v splošni vojni, se v ruskih medijih izvaja pospešena propaganda in širjenje dezinformacij. Omenjeni članek se upira prav na to.« (G. K.)

»Ob tako enosmernem članku, se sprašujem o motivih avtorice, kajti napisati tako pristranski članek brez vsakega nasprotnega argumenta je že kar dosežek.« (T. K.)

Tedanja v. d. urednice uredništva za nove medije **Kaja Jakopič** je odgovorila:

»Avtorica v članku navaja in povzema svetovne medije, ki so tudi navedeni: BBC, Guardian, Reuters, ABC, Foreign Policy in Fair (medijski watchdog s sedežem v New Yorku), ob tem pa je v članek še vpet pogovor novinarke s prof. Bojkom Bučarjem. Med viri v članku torej ni ruskih medijev, niti RT-ja, v članku se RT pojavi edino v tvidu Bryana MacDonalda, novinarja RT-ja, ki je embedan v članek. Zato očitek uporabnika, da gre za pristranski članek z navajanjem enega vira (ruskega medija), ne zdrži.«

Varuhinja je v primeru enega pritožnika dodala pojasnilo z **mnenjem**:

»Sama sem večkrat prebrala članek in ugotovila, da večina pojasnil v. d. urednice drži, da pa iz članka viri, iz katerih je avtorica povzemala nekatere izjave, niso vedno jasno razvidni (denimo izjavi Zelenskega in Podoljaka), s čimer je **avtorica kršila Poklicna merila in načela novinarske etike v točki 1.3, ki določa preverjanje dejstev in »če to ni mogoče, je nujno navesti vir**«.

Določene elemente pristranosti avtorice pa je v prispevku možno zaznati, in sicer v delu, kjer piše:

»Prav tako se zelo selektivno piše o sporni ruski priključitvi Krima, pogosto se denimo izpušča del, da je bil Krimski polotok do leta 1954 del Rusije in da sta tam nameščeni dve ruski pomorski oporišči z dostopom do Črnega in Sredozemskega morja, ti bi pod proameriško ukrajinsko vlado lahko močno ogrozili ruski pomorski dostop. Polotok, na

katerem 82 odstotkov gospodinjstev govori rusko, le dva odstotka pa večinsko ukrajinsko, je na referendumu o priključitvi Rusiji s 95 odstotki glasov glasoval za.

Generalna skupščina ZN-a pod vodstvom ZDA je glasovala, da se izidi referenduma ne priznajo, češ da so v neskladju z ukrajinsko ustavo – ki pa, kot izpostavlja Fair, so jo gladko ignorirali, ko je bilo treba mesec dni pred tem odstaviti Janukoviča.«

Avtorica s to navedbo relativizira zasedbo ozemlja sosednje države z izidom referenduma, ki je bil v nasprotju z ukrajinsko ustavo. To, da je bila ta ustava kršena tudi v drugem primeru, ni nikakršno opravičilo.

Kljub temu pa menim, da **manjša pristranost** v članku ne sme prekriti glavnega doprinosa članka – da **korektno osvetljuje manj znana ozadja** mednarodnih odnosov v Ukrajini.«

Kolumna/begunci

Štirje bralci so se pritožili nad kolumno na spletni strani rtvslo.si z naslovom »Pripravljenost vlade sprejeti ukrajinske begunce ni izraz njene človečnosti, prav nasprotno«, objavljeno 27. februarja. Primera odzivov:

»Priznam, da težko verjamem, da si nacionalna RTV lahko v tem zahtevnem času, v katerem se je znašla Evropa in svet, privoščiti tako provokativen članek, ki trenutno vlado obtožuje nečlovečnosti.

Primerjati begunsko-migrantsko krizo leta 2015, ko je bila, zaradi evidentne nevarnosti infiltracije teroristov - borcev Islamske države in izkoriščanja begunskega statusa celotna Evropa upravičeno previdna pri sprejemanju beguncev s sedanjimi begunci iz Ukrajine, je za eno relevantno medijsko hišo, še toliko bolj, če je to nacionalna, popolnoma pod vsemi profesionalnimi nivoji.

Pod krinko neke visoke etike avtor obtožuje ministre dvoličnosti in rasizma. Številni teroristični napadi po Evropi so pripeljali do previdnosti pri širokem sprejemanju beguncev iz azijskega sveta. Tudi najbolj liberalne vlade evropskih držav so bile zadržane in so postavljale varnostne kriterije pri sprejemanju beguncev/migrantov.

Manj kot dva meseca pred volitvami je članek (nikjer ob naslovu nisem zasledil, da gre za kolumno) tudi izrazito aktivističen in politično nekorekten.« (P. D.)

»Cel svet z razočaranjem, čudenjem... spremlja novice iz Ukrajine. Članek, ki je bil objavljen, je že v naslovu zelo neprimeren. Prosim, bodimo v tej situaciji tudi ljudje tisti, ki podpiramo prizadevanja za končanje te vojne. Iščimo dobro, ne pa, da se trosijo neumnosti in predvidevanja, kaj misli en minister in drugi... Ostanimo pri tem in pika "Pripravljenost vlade sprejeti ukrajinske begunce je odraz človečnosti".« (P. G.)

Tedanja v. d. urednica Uredništva za nove medije **Kaja Jakopič** je odgovorila:

»Članek je napisan v žanru kolumne, torej gre za mnenje/komentar avtorja zapisa, ki pa mora biti objavljen v skladu s profesionalnimi standardi in pravili. Ti določajo, da mora biti takšna vsebina primerno označena in ločena od ostalih novičarskih vsebin. Omenjena kolumna je bila, v skladu s profesionalnimi standardi in kodeksom, primerno označena in umeščena na portal. V članku je bilo označeno (Obvestilo uredništva), da je zapis mnenje avtorja, članek pa je bil uvrščen tudi v rubriko Kolumne, kjer so umeščene tudi druge kolumne kolegov, z radia, televizije in MMC-ja.

Avtorji kolumn na spletni strani rtvslo.si pišejo o temah s področja, ki ga tudi sicer kot novinarji spremljajo in pokrivajo, občasno pa o tem področju spišejo tudi avtorsko kolumno. Avtor omenjene kolumne Boris Vasev za spletno stran rtvslo.si spremlja in piše o begunski problematiki, kot poznavalec tega področja je tudi večkrat vabljen kot sogovornik na različne okrogle mize s področja te problematike, omenjeno kolumno je spisal kot odziv na umaknjen tweet vlade RS, katerega vsebina se je nanašala na področje begunske problematike.«

Varuhinja je dodala MNENJE:

»Kot varuhinja dodajam, da je v. d. urednice pravilno zapisala, da **besedilo sodi v žanr kolumna, v kateri avtor lahko izraža tudi osebna stališča, drži tudi, da je bilo primerno označeno kot komentar**, ki izraža lastna stališča in ne stališča uredništva.

Kljub temu mora avtor spoštovati določila **točke 5.7 Poklicnih meril** in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija za komentar, ki določajo, **da osebna mnenja avtorja »v ničemer ne smejo vplivati na to, da bi novinar izmed njemu znanih dejstev uporabil samo tista, ki ustrezajo njegovemu videnju.«** Avtor te kolumne tega **ni dosledno spoštoval**, na kar poleg izbora navedb kaže tudi to, da se je odzval na tweet, ki je bil izbrisan.

Avtor tudi **ni dosledno spoštoval** pravila komentarja, da mora svoje mnenje utemeljiti z dejstvi. Tako je mnenje (trditev), **da gre pri izjavah vladnih predstavnikov za rasizem**, najprej poskusil utemeljiti s Toninovo izjavo o pravih beguncih, ko v njej ni našel rasizma, pa je Toninu **kar pripisal, kaj da sporoča, četudi tega ni izgovoril ali zapisal**, kar je po novinarskih pravilih nesprejemljivo.

Nelogičen (in s tem strokovno napačen) je tudi naslov kolumne »Pripravljenost vlade sprejeti ukrajinske begunce ni izraz njene človečnosti, prav nasprotno«, saj pripravljenost vlade (ali kogar koli drugega) sprejeti begunce že po definiciji ne/človečnosti ne more biti izraz njene nečlovečnosti (kar je nasprotje od človečnosti).

Mnenje, tudi politično, avtor kolumne lahko zapiše, mora pa ga, kot sem zapisala, utemeljiti z logičnimi razlagami.«

Točka 5.7 Poklicnih pravil o komentarju, ki velja tudi za kolumno, še določa: »Ker subjektivna mnenja temeljijo na določenih, velikokrat tudi parcialnih dejstvih, morajo uredniki zagotoviti, da bodo zasnove in vsebine komentarjev čim bolj pluralne. V določenem obdobju morajo biti komentarji uravnoteženi, to pomeni, da morajo biti zajeta vsa relevantna stališča. Nobeden

od zaposlenih novinarjev in urednikov na TV Slovenija nima monopola nad komentarjem. To velja tudi za zunanje komentatorje.« Zato sem pregledala kolumne, objavljene na spletni strani rtvslo.si v zadnjih dveh mesecih, od 26.12. do 27.2. Objavljenih je 37 kolumen, vendar gre pri mnogih za objave kolumen, ki so že bile objavljene v drugih medijih in uredništvih, zato uredništvo MMC nanje nima vpliva (8 kolumen oziroma glos M. Radmiloviča, 7 kolumen iz Studia City), 9 tematskih kolumen S. Jeriča o športu, 6 kolumen (bolj nasvetov) U. Praprotnika o rekreaciji. Med preostalimi 7 kolumnami razen B. Vasova ni rednih kolumnistov, kar je ena od značilnosti žanra kolumne, temveč gre za objave priložnostnih zapisov različnih avtorjev. **Uredništvo MMC tako s kolumnami, ki so v njegovi uredniški domeni, v določenem obdobju ne zagotavlja vsebinske pluralnosti.** Zato podajam **PRIPOROČILO uredništvu MMC, da opravi notranjo razpravo in razmislek o tem, kako zagotoviti pluralnost kolumen.**

Poročanje o dogajanju na RTV SLO

Bralka **S. P.** je imela pripombe glede članka z naslovom »Aktiv in sindikat novinarjev TV Slovenija pozivata k razrešitvi direktorja televizije Areha«, objavljenega 28. februarja.

»Sprašujem,

- 1) ZAKAJ ni na enak, takoj viden način - torej na prvi strani objavljena tudi "Izjava Programskega sveta ob nedavnem poročanju RTV Slovenija o vojni v Ukrajini", ki sem jo zasledila (pravilno: poiskala ob 20:55) pod sporočilo za javnost (objava ob 19:22). Po mojem mnenju in poznavanju Zakona o RTV namreč Aktiv in sindikat novinarjev RTV nista pomembnejša od Programskega sveta RTV Slovenije in bi se spodobilo, da bi bile vse 3 objave vsaj na isti ravni;
- 2) ZAKAJ o tej izjavi ni bilo nič povedano dne 28.2.2022 Dnevniku, ko se je ob 19:20 poročalo o zahtevah aktiva in sindikata novinarjev ter o seji Programskega sveta, kjer bila dana informacija le o razpisu za generalnega direktorja?»

Odgovora urednice informativnega programa **Jadranke Rebernik** varuhinja ni prejela, tedanja urednica Uredništva za nove medije **Kaja Jakopič** pa je glede objave na spletni strani odgovorila:

»Spletni članek, ki ga uporabnica omenja, je vseboval vse informacije glede dogajanja na RTV Slovenija. V njem je bila povzeta tudi sprejeta izjava programskega sveta RTV Slovenija, s povezavo na celotno izjavo v sporočilu za javnost. Nadnaslov članka je bil: Programski svet podprl vodstvo.«

Varuhinja je bralki poleg pojasnila urednice dodala še **MNENJE**:

»Tako novinarji na TV Slovenija kot na spletni strani morajo pri poročanju o dogodkih, povezanih z RTV, skladno s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija v poročilo vključiti vse relevantne informacije.

Pri poročanju o dogodkih, v katere so tudi sami vpleteni, pa morajo biti še toliko bolj pozorni na spoštovanje točke 1.2 Poklicnih meril, ki jih zavezuje k

nepristranosti in k temu, da preprečujejo nastanek videza pristranosti, saj pravi:

"Izoginiti se je treba vsemu, kar lahko spodbudi upravičeno domnevo, da je novinar

ali javni zavod pristranski ali pod vplivom neke skupine za pritisk, ne glede na to, ali je ta ideološka, politična, finančna, socialna, verska ali kulturniška." Spoštovati morajo tudi točko 1.4 Poklicnih meril, ki jih zavezuje k verodostojnosti in avtonomiji dela (tudi od sindikalnih in/ali stanovskih združenj, katerih člani so). Da bi se v čim večji meri izognili konfliktu interesov in omogočanju domneve, da je novinar ali javni zavod pristranski, bi moralo uredništvo poskrbeti, da bi s takšnih dogodkov, če je to le možno, poročali novinarji, ki niso člani sindikalnih, stanovskih ali drugih združenj.«

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Nedelujoč teletekst

Tri opozorila so se nanašala na začasno nedelovanje teleteksta na televizijskih sprejemnikih. Uporabniki so prejeli pojasnilo, objavljeno tudi med sporočili za javnost RTV SLO, »da zaradi tehnične napake teletekst na televizijskih sprejemnikih ne deluje.«

Teletekst je bil dostopen na spletu, in sicer na povezavi: <https://teletext.rtvlo.si/>

Teletekst/količina vsebin

Uporabnik **J. G.** se je pritožil nad ažurnostjo in količino novic na teletekstu RTV Slovenija.

»Odpiram na HTV na TTX strani 110 in 150. Na vsaki "številki" je stalno po 20 aktualnih informacij, na TTX SLO RTV pa 3 do 5? Kako je to mogoče?

Po delovanju TTX, stran 140, sodim, da se po svetu skoraj nič ne dogaja ?

Enako velja za stran 110. Hkrati pa opažam strahotno delavnost na straneh 500, šport. Kjer je podrobno napisano, v kateri minuti je kak 4. razredni nogometaš v SLO nogometni ligi brcnil na gol ali koliko žog je ujel kak a meriški košarkar....«

Pojasnilo je prispevala v. d. urednice Uredništva za nove medije **Kaja Jakopič**:

»Na teletekstu dnevno in ažurno objavljamo vse ključne novice dneva, prav tako novice o delovanju slovenske vlade. Novice so prikazane na različnih podstraneh teleteksta, na podstrani 120 so novice iz Slovenije, novice iz gospodarstva so na straneh od 300 naprej, novice iz Črne kronike na straneh od 190 naprej itd.«

III. STORITVE

Spletni predvajalnik: težave pri predvajanju v živo

Uporabnik **G. U.** je imel težave pri spremljanju televizijskih vsebin preko spletnega predvajalnika v živo.

»Vaš televizijski program spremljam predvsem preko spletnega predvajalnika "V živo". Prosil bi vas, da predvajalnik uredite tako, da bo končno pričel normalno

delovati. Namreč, trenutno je popolnoma nezanesljiv. Problem se pojavi predvsem pri spremljanju športnih prenosov, kjer predvajalnik konstantno skače med opcijama "v živo" in "zamik" oziroma iz "v živo" nekam naključno nazaj v program.«

Vodja Multimedijskega centra **Anže Ančimer** je pojasnil:

»Zadevo rešujemo in jo bomo rešili z zamenjavo ponudnika storitev živega predvajanja.

V tem trenutku je v pripravi razpis. Predvidevamo, da bo nov ponudnik aktiven v začetku meseca aprila.«

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Krling ali curling?

Varuh je prejela tri odzive, ki so se nanašali na poimenovanje zimskega olimpijskega športa in zapis na spletni strani rtvslo.si. Primer:

»Zapis uradnega zimskega olimpijskega športa je zapisan napačno in sicer tako, da ga nihče niti ne prepozna
KRLING, to je šport, ki ne obstaja.« (L. K.)

Pojasnilo odgovornega urednika Športnega programa **Gregorja Peternela**:

»Večino prevzetih občnih besed v slovenščini pisno domačimo (Slovenski pravopis 2001, člen 164), nekatere šele s časom prevzamejo slovensko pisavo po slovenskem izgovoru (Slovenski pravopis 2001, člen 168), npr. hokej, spidvej, ragbi, tekvondo, vaterpolo.

Besedo "curling" smo v Športnem programu Televizije Slovenija – še preden je našla mesto v slovenskih slovarjih – izgovarjali s polglasnikom (tako kot krsta, krt). Najprej je bila zapisana v [pravopisnem slovarju iz leta 2001](#): kêrling. V **delovnem izvodu Športnega terminološkega slovarja za širšo strokovno razpravo Silva Kristana** (2012, str. 117) nas citatni zapis usmeri k podomačenemu **krlingu**. Po [Slovarju novejšega besedja slovenskega jezika](#) (2013, str. 98) je zapisovanje citatno, torej curling, predlagana poslovenjena možnost je kerling:

curling -a cit. [kərling-] in kêrling *ekipni šport, podoben*

balinanju, kjer igralci po ledu potiskajo poseben kamen in ga skušajo približati ciljni točki

E agl. *curling* iz *curl* 'gubati, kodrati, valoviti'

V [SSKJ 2](#) je podobno: citatni zapis = izgovor s polglasnikom; podomačeni kêrling pa izgovor kêrling:

curling tudi kèrling -a [prva oblika kàrling-] m *športna igra, podobna balinanju, kjer igralci po ledu potiskajo poseben kamen in ga skušajo približati ciljni točki*

Curling zveza Slovenije je bila ustanovljena leta 2010, kar je ob razvoju športa v Sloveniji pomenilo tudi več zapisov v slovenskih medijih. Zveza je že takoj želela doseči, da novinarji ne bi pisali krling, kerling in podobnih besed za ta šport; dobila je tudi potrdilo Marka Snoja, predstojnika Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, da je beseda curling uvrščena med iztočnice za Slovar novejšega besedja slovenskega jezika. Tako preberemo tudi na [spletni strani Dela](#) (13. 1. 2012): »Kakor poudarjajo pri CZS, so za registracijo vložili prošnjo za vnos besede curling v Slovar slovenskega knjižnega jezika (in dobili pozitivni odgovor), zaradi česar klubi in zveza uporabljajo izraz curling. Po drugi strani pa je v pripravi športni terminološki slovar, ki uporablja besedo kerling in udejanja pravilo slovenskega pravopisa, po katerem prevzete besede poslovenimo v obliki, pisavi in izgovoru; podobno kot tenis, kros, reli ali vaterpolo.«

Nekaj informacij o tej problematiki smo pred olimpijskimi igrami v Sočiju leta 2014 lektorice pridobile tudi med [komentarji na MMC](#)-ju (komentarji so kopirani citatno, torej brez popravkov):

»Glede rabe besede curling je očitno velik problem, saj je to v Sloveniji nov šport. Inštitut Jožeta Ramovša za slovenski jezik, je leta 2010 izdal potrdilo, da bo v naslednji ediciji SSKJ raba besede curling, vendar se lektorji večjih časopisnih hiš naslanjajo na pravopis iz leta 2000, kjer je zapisan kerling. Če bi že uporabljali ta neposrečen izraz, bi ga morali izgovarjati z nemim e, kot pri besedi pes, torej krling, vendar novinarji tega v praksi ne uporabljajo.

Sploh pa je napačna primerjava z keglanjem na ledu. To je povsem drugačen šport, kjer je edina podobnost s curlingom v tem, da se ga igra na ledu. Keglanje na ledu je mednarodnem jeziku imenovano iceshock in ima svoj domicil predvsem v Avstriji.«

Zaradi vsega tega smo se lektorice Športnega programa Televizije Slovenija pred zimskimi olimpijskimi igrami v Sočiju odločile vprašanje zastaviti Terminološki svetovalnici Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. Marca 2014 smo dobile mnenje, ki naj bi bilo predstavljeno tudi članom pravopisne komisije, s pripombo vodje pravopisne skupine, da ga podpira. Na kratko: **krling [kàrling]**. Mnenje z razlago dr. Petra Weissa imamo tudi v uredništvu.

Zakaj torej tri različice zapisa: krling, curling in kerling? Zakaj v Sloveniji še vedno poznamo picerije, pizzerie pa tudi pizzerije?

Če se vrnem na začetek. Slovenska pisava po slovenskem izgovoru: krling [kàrling].«

Varuhinja je dodala:

»Kot varuhinja pravic gledalcev ne morem presojati strokovne odločitve glede zapisa, pozdravljam pa odločitev, da so se lektorice glede zapisa poenotile pred dogodkom,

med katerim bo izraz pogosto uporabljen. Javni medij se mora zavedati odgovornosti glede rabe in razvoja jezika, saj so prav mediji tisti, ki odločilno vplivajo na obliko pisanja prevzetih besed. Če začetni čas uvajanja nove besede zamudijo, je ta priložnost bolj ali manj za vedno izgubljena.«

Zapisovanje tujih lastnih imen (teletekst)

Branko **M. Z.** je zmotilo zapisovanje tujih lastnih imen na teletekstu.

»Spoštovani, redno sem na športnih straneh teleteksta in že nekaj časa opažam, da se nekateri priimki teniških igralcev napišejo kar "po domače" oziroma "piši, kao što govoriš", kar pa se mi ne zdi prav. Npr., pravilno napišete Shapovalov, Norrie, Sakkari, Schwartzman, potem pa nepravilno Cicipas, Pavljučenkova, Rubljov in še bi se jih našlo.«

Marko Prša, vodja lektorjev na MMC-ju:

»Spoštovani,

pri zapisovanju tujih osebnih lastnih in zemljepisnih lastnih imen smo vedno pozorni na izvor tovrstnih imen. Kadar imena izhajajo iz držav oziroma jezikov teh držav, katerih pisava ni latinica, po navadi ta imena prečrkujemo po pravilih, ki jih narekujejo mednarodne jezikovne smernice in slovenski normativni priročniki, ki natančno določajo pravila tovrstnega prečrkovanja.

V primerih, ki jih navajate, gre za grške in ruske športnike (Cicipas, Rubljov, Pavljučenkova, Sakkari), kot verjetno veste, pa imata grščina in ruščina grško in rusko cirilico za pisavo. Slovenski pravopis natančno določa pravila prečrkovanja omenjenih pisav in teh smo se na straneh teleteksta in spletni strani www.rtv slo.si tudi vedno držali. Podobno ravnamo recimo tudi pri zapisu kitajskih imen, pri čemer s pomočjo pinjina in Slovenskega pravopisa imena prečrkujemo oziroma prilagodimo slovenski izreki. Tovrstna praksa je v veljavi že mnogo let.

Težava pa lahko nastopi, ko s pomočjo našega jezikovnega občutka zaznamo in posledično ustreznega preverjanja ugotovimo, da gre recimo za osebna imena, ki izhajajo iz jezikov, katerih pisava ni latinica, vendar so nosilci teh imen prevzeli državljanstvo države, katere glavni jezik temelji na latinici. Takrat se po navadi odločimo, da ime pustimo v izvorno zapisani oziroma mednarodni različici.«

Alternativna EMA: anglizmi

Gledalec **J. J.** je menil, da je en od komentatorjev Alternativne EME 2022, spletne videoanalize z izseki nastopov, ki so se uvrstili v finale, uporabljal preveč anglizmov.

»Gospodič je očitno zgrešil in pozabil, da je oddaja bila ustvarjena / namenjena (ter kot taka predvajana) za potrebe gledalk / gledalcev / poslušalk / poslušalcev v Sloveniji, in ne za mednarodno javnost.«

Pripombo je varuhinja posredovala tedanji v.d. odgovorne urednice uredništva za nove **medije Kaji Jakopič**, ki je pojasnila, da so h komentiranju pesmi EME povabili predstavnike treh generacij. J. D. je predstavljal generacijo Z, zato ga »nismo ga želeli omejevati s pravili, saj smo ravno z avtentičnostjo želeli pritegniti pozornost njegovih sovrstnikov.«

Varuhinja je dodala:

»Kot varuhinja pravic gledalcev menim, da mora RTV Slovenija seveda skrbeti za zgleden jezik, obenem pa mora zasledovati tudi cilj, da doseže čim širši krog gledalcev, poslušalcev, bralcev in uporabnikov RTV vsebin, saj samo tako izpolnjuje svoje poslanstvo. Še posebej zahtevna je ta naloga pri mladih, katerih pozornost je zelo težko pritegniti, ki imajo z vsako generacijo drugačne značilnosti, drugačen stil pogovorov ...«

LPS: izgovor

Gledalec **B. P.** je opozoril na izgovor imena glasbene skupine, ki je zmagala na Emi 2022, v oddaji Dnevnik, dne 20. 2.

»Voditelj Dnevnika in novinarka, ki je pripravila prispevek, sta ime zmagovalcev (LPS) črkovala »el-pi-es«. Iz uvodnega dela [posnetka današnje oddaje Dobro jutro](#) je razbrati, da sta o »el-pi-es« govorila tudi voditelja programa EMA, enako pa tudi voditelja jutranje oddaje.«

Saša Grčman, neformalna lektorska koordinacija:

»V slovenščini črkovalne kratice (na primer PCR, NBA, NHL, HBO ...) izgovarjamo v skladu s slovenskim črkovanjem. Na tem posnetku (https://www.instagram.com/tv/CZzKKBZqu8T/?fbclid=IwAR2lIhsBioi-QTB1NIArZSdqGDoAMk_nY4WaIOYjwaGIBQds8hHIOFOSKzmMSem) se dobro sliši, kako se predstavijo člani skupine, in sicer »el pe es«, čeprav v pesmi pojejo »ko je el pi es igral«. Predvidevam, da je to zavedlo tudi voditelje, da so ime skupine izgovarjali po angleško. Pravilen izgovor je »el pe es«. Na to bomo pred začetkom izbora za pesem Evrovizije spomnili tudi uredništva na Televiziji in Radiu.«

II. TEHNIČNE ZADEVE

Slab signal

Varuhinja je prejela tri sporočila gledalcev in poslušalcev glede težav pri sprejemanju signala (radijskega ali televizijskega).

»Želel bi podati pritožbo v zvezi z nezmožnostjo kvalitetnega sprejemanja FM in DAB+ signala. Z žalostjo ugotavljam, da živim v R Sloveniji, pa mi ni omogočeno kvalitetno sprejemanje radijskega FM signala, prav tako ne DAB+ signala. Da bi lahko poslušal radijske programe, sem pred leti nabavil radijski sprejemnik, ki omogoča sprejem tudi DAB+ signala, vendar z žalostjo ugotavljam, da mi tudi preko tega sistema ni omogočeno sprejemanje radijskih signalov. Žalostno je, da globoko na ozemlju R

Slovenije preko DAB+ sistema lažje dobim hrvaške radijske postaje, kot pa slovenske, oz. slovenskih sploh ne dobim.« (F. L.)

S sprejemom signala je imela težave tudi gledalka **M. V.**, ki spremlja televizijske ekrane s pomočjo sobne antene in je na slab signal opozorila po telefonu. Pristojni iz enote Oddajniki in zveze so opravili meritve in uredili nemoten sprejem TV programov.

»Do 17.1.2022 smo normalno lahko spremljali TV program na antenah, ki nam jih pred leti postavil strokovnjak, ki smo ga tudi plačali. Sedaj po spremembi kanalov, pa TV programa ne moremo spremljati, čeprav smo po nasvetu vašega delavca, s katerim smo telefonsko kontaktirali, prestavili anteno, dodali ojačevalce..... Kljub vsem stroškov in delu pa nimamo normalne slike kot prej.« (I. P.)

Dušan Valentinčič iz Oddajnikov in zvez je varuhinji sporočil, da so na vseh treh lokacijah po predhodni najavi opravili meritve signala, odpravili težave ter podali napotke. Tretja gledalka je naknadno sporočila, da signal še vedno ni optimalen.

Grafični zapis

Dva gledalca sta opozorila, da je bil 23. februarja v Dnevniku minister za zunanje zadeve podpisan kot minister za obrambo, prejeli so pojasnilo varuhinje.

III. VARUH

RTV-priznanje nekdanji varuhinji

Nekdanja varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev, **Ilinka Todorovski**, ki je mandat zaključila 17. januarja, je prejela RTV-priznanje za izjemne dosežke ali nadpovprečne delovne dosežke v daljšem delovnem obdobju. V obrazložitvi priznanja je zapisano, da je v petletnem mandatu varuhinje utrdila vlogo instituta varuha kot zaveznika javnosti, angažiranega posrednika med občinstvom in programskimi ustvarjalci ter zaupanja vrednega pomočnika RTV Slovenija pri izboljšavah delovanja: »V neštetih odgovorih pritožnikom, člankih na spletni strani in javnih nastopih je pojasnjevala vlogo, ustroj in delovanje RTV Slovenija, z mnenji in priporočili je spodbujala spoštovanje najvišjih etičnih in poklicnih meril ter sprožila neštete notranje razprave in učne procese v uredništvih. Priporočilo o poročanju o javnem zdravju je bilo med epidemijo novinarjem in uredništvom v neprecenljivo pomoč. Z namenom ozaveščanja o poklicnih merilih, razreševanja jezikovnih dilem, dilem oglaševanja, dostopnosti itn. je znotraj RTV med drugim organizirala predavanja, notranje razprave, spodbudila pripravo jezikovnih smernic. Varuha je povezala s pomembnimi institucijami, med drugim Akosom, Varuhom človekovih pravic, Zagovornikom načela enakosti, Ministrstvom za kulturo itn. Slovenski model instituta varuha je kot primer dobre prakse predstavljala tudi v tujini, recimo Črni gori, kjer se ta institut šele uveljavlja.«

IV. SPLOŠNO

Anketa Mediana

K. E. je spraševal glede javnomnenjske raziskave, ki jo za RTV Slovenija opravlja agencija Mediana.

»Te dni smo videli meritev podpore političnim strankam, ki naj bi jo po naročilu RTV izvedla Mediana. Rezultati so na meji verjetnosti in porajajo dvom v metodologijo ali izvedbo meritev. Zanima me, če javna RTV izvaja nadzor nas metodologijo, vzorcem anketirancev (geografska, starostna, izobrazbena uravnoteženost) ter samim anketiranjem (poslušanje dialogov)? Če da, kdo to izvaja v imenu RTV? Ali se vodstvu RTV ne zdijo rezultati že na prvi pogled »čudni«? Če ne, zakaj ne? Če za, kakšni so predvideni ukrepi vodstva?«

Iz **pisarne generalnega direktorja** so pojasnili:

»Pri izbiri izvajalca te raziskave smo bili, poleg pravilnosti izvedbe javnega naročila, pozorni predvsem na to, da bo izbran izvajalec izpolnjeval najvišje etične in strokovne standarde.

Mediano, ki je bila v postopku javnega naročila tudi izbrana, zavezuje k ustrezni izvedbi raziskave podpisana pogodba, ki vsebuje tudi točno določeno metodologijo. Poleg tega je Mediana članica združenja Esomar in se je tako dolžna ravnati njihovega kodeksa, ki določa ključne standarde etičnega in profesionalnega delovanja, ki so namenjeni ohranjanju zaupanja javnosti v raziskavi.

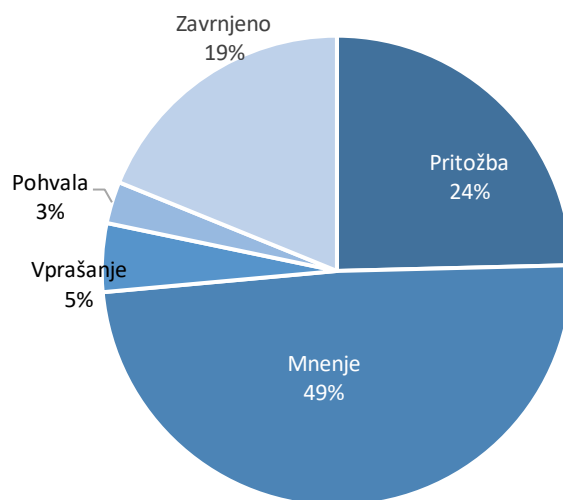
Do sedaj je Mediana za RTV SLO izvedla tretje izmed šestih načrtovanih mesečnih meritev javnega mnenja s področja politike. Primerjava teh rezultatov z rezultati podobnih raziskav ne kažejo večjih razlik med podatki, da bi se porodil kak sum glede pravilnosti izvedbe raziskave.«

STATISTIKA

	FEBRUAR 2022	JANUAR 2022	FEBRUAR 2021
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	208	842	81
Informativni program	154	445	46
Kulturno umetniški program	3	7	11
Razvedrilni program	13	5	4
Športni program	6	7	3
Program plus	15	346	3
Ostalo	17	32	14
REGIONALNI CENTER / TV program	1	1	0
Televizija Koper	1	1	0
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	16	6	9
Radio Prvi	1	3	6
Val 202	2	1	1
Ars	11	1	0
Radio Maribor	1		0
Ostalo	1	1	2
MMC			
SKUPAJ	35	24	12
Novinarske vsebine	19	9	4
Uporabniške vsebine	16	12	6
Storitve	0	3	2
PROGRAMI ZA NARODNOSTNI MANJŠINI			
SKUPAJ			1
TV Capodistria	0	0	1
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	122	87	43
Jezikovna kultura	10	11	7
Oglaševanje	4	4	1
Dostopnost in prilagojeni programi	0	5	1
RTV prispevek	2	3	3
Tehnične zadeve	6	3	5
RTV SLO - splošno	26	22	10
Varuhinja	1	8	2
Ostalo	1	0	1
Zavrnjena obravnava	72	31	13
VSI ODZIVI	382	960	146

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	382
Pritožba	94
Mnenje	187
Vprašanje	18
Pohvala	11
Pobuda	0
Zavrjneno	72

SKUPAJ	382
Elektronska pošta	294
Spletni obrazec	41
Pismo	2
Telefon	45

